

RAPORT Z WIZYTACJI (ocena programowa)

dokonanej w dniach 24 – 25 stycznia 2015 r.
na kierunku *finanse i rachunkowość* prowadzonym
na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym oraz
drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim
na Wydziale Ekonomiczno-Społecznym Sopotkiej Szkoły Wyższej w Sopocie.

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Tadeusz Kufel - członek PKA

członkowie:

- dr hab. Bogusław Plawgo - członek PKA

- prof. dr hab. Stefan Wrzosek - ekspert PKA

- mgr Hanna Chrobak-Marszał - ekspert PKA – ekspert formalno-prawny

- Olga Lesiak – ekspert PKA - przedstawiciel Parlamentu Studenckiego RP

Krótką informacją o wizytacji

Wizytacja na Wydziale Ekonomiczno-Społecznym Sopotkiej Szkoły Wyższej w Sopocie na kierunku *finanse i rachunkowość* odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2014/2015. Wizytacja tego kierunku odbyła się po raz pierwszy,

Obecna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytacja ta została poprzedzona zapoznaniem się Zespołu Oceniającego z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Natomiast raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie raportu samooceny, a także dokumentacji przedstawionej w toku wizytacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac dyplomowych oraz zaliczeniowych, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami oraz studentami ocenianego kierunku.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji

Kryterium 1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę.

1.1).

Sopocka Szkoła Wyższa w Sopocie (poprzednia nazwa Uczelni – Wyższa Szkoła Finansów i Rachunkowości z siedzibą w Gdańsku) rozpoczęła działalność od prowadzenia kształcenia na poziomie wyższych studiów zawodowych w specjalnościach: *rachunkowość* oraz *zarządzanie finansami* na mocy decyzji Ministra Edukacji Narodowej nr DNS-1-0145-720/RO/99 z dnia 1 października 1999 r. nadającej uprawnienia do prowadzenia wyższych studiów zawodowych. Na mocy decyzji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego nr DNS-WUN-6014-7269-1/EK/10 z dnia 28 stycznia 2010 r. Uczelnia otrzymała uprawnienia do prowadzenia kształcenia na ocenianym kierunku *finanse i rachunkowość* na poziomie studiów pierwszego stopnia, zaś decyzją nr DNS-WUN-6022-18101-4/EK/12 z dnia 19 stycznia 2012 r. - uprawnienia do prowadzenia studiów drugiego stopnia.

Na mocy decyzji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego nr DSW-3-07-4001-144/07 z dnia 22 października 2007 r. Uczelnia otrzymała nazwę w jej obecnym brzmieniu tj. Sopotcka Szkoła Wyższa.

Procedury związane z utworzeniem kierunku zostały zachowane, tj. odbywały się zgodnie z zapisami w Statucie, po pozytywnym zaopiniowaniu dokumentów przez Senat oraz skierowaniu przez Rektora Uczelni stosownego wniosku do ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.

Strategia Uczelni została zatwierdzona – zgodnie z przepisami Statutu Uczelni – Uchwałą Senatu nr 3 z dnia 17 marca 2010 r. w sprawie Strategii Sopotckiej Szkoły Wyższej na lata 2010 – 2015. Dokument pn. Strategia Sopotckiej Szkoły Wyższej stanowi załącznik do Uchwały. W dokumencie tym zatwierdzono również misję Uczelni.

Strategia Wydziału Ekonomiczno-Społecznego została przyjęta na posiedzeniu Rady Wydziału w dniu 24 lutego 2010 r. – Uchwałą nr 1 w sprawie przyjęcia Misji i Strategii Wydziału Ekonomiczno-Społecznego Sopotckiej Szkoły Wyższej na lata 2011 – 2015.

W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzeń Senatu oraz Rady Wydziału w czasie których były zatwierdzone wspomniane wyżej dokumenty.

Misją Sopotckiej Szkoły Wyższej jest stałe podnoszenie jakości kształcenia, utrzymanie wysokiej jakości usług edukacyjnych i poszukiwanie nowych dróg rozwoju. Oferta edukacyjna ma na celu dobrze przygotować absolwentów do pracy w atrakcyjnych zawodach w społeczeństwie opartym na wiedzy, a co za tym idzie, oferta edukacyjna musi być zmienna i odpowiadać na potrzeby rynkowe.

Natomiast opracowana strategia Wydziału służy do koordynacji działań w sferze badań i kształcenia, stanowi podstawę komunikowania się z otoczeniem i nawiązywania więzi partnerskich oraz określa przesłanki ewaluacji przedsięwzięć inwestycyjnych, modernizacyjnych i organizacyjnych. Strategia rozwoju jest podstawowym dokumentem planistycznym Wydziału określającym priorytety i cele rozwoju. Kierunki rozwoju Wydziału są komplementarne ze strategią Uczelni. Główne cele strategiczne Wydziału to:

- prowadzenie kierunków studiów i specjalności oraz innych form kształcenia dostosowanych do oczekiwań studentów i słuchaczy oraz potrzeb rynku pracy,
- utrzymanie pozytywnej oceny kierunków kształcenia przez instytucje akredytujące,
- komercjalizacja wiedzy poprzez badania i wdrożenia.

Kształcenie w zakresie *finansów i rachunkowości* odbywało się w Uczelni od początku jej istnienia tj. od 2000 roku. Uczelnia powstała jako Wyższa Szkoła Finansów i Rachunkowości kształcąc w pierwszych latach swojej działalności wyłącznie w tym zakresie według autorskiego programu. Zmiany przepisów prawa w Szkolnictwie Wyższym powodowały zmiany w usytuowaniu tego kierunku kształcenia w strukturze kształcenia (np. realizowano specjalność finanse i rachunkowość na kierunku ekonomia). Pojawienie się w wykazie kierunków studiów kierunku *finanse i rachunkowość* oraz standardów dla tego kierunku studiów skłoniło władze Uczelni do dostosowania realizowanych specjalności na kierunku ekonomia *rachunkowość i controlling* oraz *zarządzanie finansami* do nowopowstałego kierunku studiów *finanse i rachunkowość*.

Na Wydziale Ekonomiczno-Społecznym SSW w Sopocie oprócz kierunku *finanse i rachunkowość* prowadzone są również kierunki *ekonomia* oraz *europaistyka*. Kierunek *finanse i rachunkowość* jest jedynym kierunkiem na Wydziale, na którym realizuje się pierwszy i drugi stopień studiów. W roku akademickim 2014/2015 rozpoczęto kształcenie na kierunku inżynierskim *zarządzanie i inżynieria produkcji*.

Uczelnia ma wieloletnią tradycję w kształceniu na kierunku *finanse i rachunkowość* dlatego próbuje znaleźć sposób na zmianę obserwowanych tendencji kształtujących się na rynku edukacyjnym. Wskazywany czynnik demograficzny, bardzo ważny, nie jest jedynym czynnikiem przesądzającym o popycie na kształcenie w danym kierunku studiów.

Mocną stroną kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość* na Wydziale Ekonomiczno-Społecznym jest poziom i stabilność kadry nauczającej, jakość kształcenia,

baza materialna Uczelni i jej lokalizacja. Są to ważne czynniki wpływające na decyzje o podjęciu studiów w SSW.

Efekty kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość* zostały przypisane do obszaru nauk społecznych, dziedziny nauk ekonomicznych oraz dyscyplin: finanse (wiodąca), ekonomia i nauk o zarządzaniu.

Szansą na rozwój kierunku jest wykreowanie marki Uczelni jako instytucji edukującej kadry pod potrzeby Centrów Usług Wspólnych (BPO/ SSC) lokujących swoją działalność na terenie Pomorza. Aktualnie na terenie Pomorza znajduje się 40 takich Centrów, a w strategii rozwoju województwa pomorskiego rozwój tej branży przyjęto jako jeden z głównych priorytetów. Uczelnia nawiązała już kontakty z 15 Centrami funkcjonującymi na Pomorzu przeprowadzając pilotażowe kształcenie kadry z zakresu rachunkowości korporacyjnej i finansów dla tych Centrów.

1.2).

Program kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość* został opracowany przez doświadczoną kadrę naukowo-dydaktyczną Wydziału. W procesie projektowania uwzględniono także uwagi studentów i absolwentów. Propozycje dotyczyły metod nauczania, treści programowych oraz relacji między programem kształcenia a zapotrzebowaniem rynku pracy na specjalistów z zakresu finansów i rachunkowości w określonej dziedzinie zawodowej.

Na realizację programu kształcenia mają również wpływ przedstawiciele praktyki gospodarczej. Podczas organizowanych w Uczelni spotkań z ich przedstawicielami (np. HK Finanse, Arla Food, Bayer Services, Pracodawcy Pomorza itp.) dyskutuje się na temat dostosowania planów i programów studiów do potrzeb realnej gospodarki.

Komisja programowa stwarza zatem możliwość wpływu interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych na doskonalenie programów studiów.

Studenci biorą udział w procesie określania koncepcji kształcenia na wizytowanym kierunku. Reprezentanci studentów są zapraszani na zebrania zespołów odpowiedzialnych za opracowanie zmian w programach kształcenia, formułowaniu profilu czy celów i efektów na danym kierunku. Ponadto studenci zasiadający w organach zatwierdzających koncepcje, cele i efekty kształcenia mają prawo ponownego zabrania głosu i wyrażenia opinii w ww. kwestii. Na podstawie rozmów odbytych w toku wizytacji można stwierdzić, że przedstawiciele studentów aktywnie korzystają z tej możliwości, a ich zdanie jest brane pod uwagę we wszystkich wymienionych gremiach. Obecność studentów na zebraniach oraz w organach kolegialnych potwierdzana jest wpisem na listach. Za przykład wprowadzonych zmian na wniosek studentów, można podać wydłużenie czasu odbywania praktyk zawodowych, zmiany w liczbach godzin danych przedmiotów czy zmianę formy zajęć.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego - ocena: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1.1) Strategia rozwoju jest podstawowym dokumentem planistycznym Wydziału określającym priorytety i cele rozwoju. Kierunki rozwoju Wydziału są komplementarne ze strategią Uczelni. Główne cele strategiczne Wydziału to między innymi prowadzenie kierunków studiów i specjalności oraz innych form kształcenia dostosowanych do oczekiwań studentów i słuchaczy oraz potrzeb rynku pracy, co jest realizowane również na ocenianym kierunku.

1.2) Program kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość* został opracowany przez doświadczoną kadrę naukowo-dydaktyczną Wydziału. W procesie projektowania uwzględniono także uwagi studentów i absolwentów. Na realizację programu kształcenia mają również wpływ przedstawiciele praktyki gospodarczej (np. HK Finanse, Arla Food,

Bayer Services, Pracodawcy Pomorza itp.). Studenci biorą udział w ustalaniu koncepcji kształcenia, określaniu celów i efektów kształcenia.

Kryterium 2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

2.1).

Uchwałą Nr 2 z dnia 13 czerwca 2012 r. Senat zatwierdził - zgodne z Krajowymi Ramami Kwalifikacji – programy kształcenia na ocenianym kierunku. W Załączniku do tej uchwały zawarty został opis efektów kształcenia dla programu studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku *finanse i rachunkowość*. W posiedzeniu nie uczestniczyli interesariusze zewnętrzni.

W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzenia Senatu w czasie którego był zatwierdzony wymieniony wyżej dokument.

W ramach przedstawiania koncepcji kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość* władze Uczelni w Raporcie samooceny wskazują, iż głównym celem kształcenia na kierunku (studia pierwszego stopnia) jest uzyskanie przez absolwenta podstawowej wiedzy z zakresu finansów i rachunkowości, funkcjonowania instytucji finansowych i banków, umiejętność analizy podstawowych zjawisk gospodarczych i sytuacji majątkowo – finansowej jednostek gospodarczych, zdolność zastosowania adekwatnych do potrzeb metod rozwiązywania problemów finansowych i decyzyjnych jednostek gospodarczych. Wyposażenie absolwenta w umiejętność śledzenia zmian w obowiązujących przepisach prawa podatkowego, gospodarczego oraz w znajomość etyki zawodowej. Głównym celem kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość* na studiach drugiego stopnia jest uzyskanie zaawansowanej - w stosunku do studiów pierwszego stopnia – wiedzy z zakresu finansów, rachunkowości, a także dyscyplin komplementarnych, pozwalających na rozpoznawanie, diagnozowanie i rozwiązywanie problemów gospodarczych w różnego rodzaju podmiotach: przedsiębiorstwach, instytucjach finansowych i jednostkach samorządu terytorialnego w skali lokalnej, regionalnej i globalnej. Rozumienie występowania zjawiska ryzyka na rynku finansowym i globalnym i umiejętność zarządzania nim oraz umiejętność przeprowadzenia analiz finansowych oraz fundamentalnych wraz z ich właściwą interpretacją. Uczelnia zakłada, iż ukończenie kierunku *finanse i rachunkowość* daje możliwość ubiegania się o uprawnienia zawodowe: biegłego rewidenta, doradcy podatkowego, doradcy finansowego, doradcy inwestycyjnego, do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych. Można zauważyć, że w ramach koncepcji kształcenia zarówno na pierwszym stopniu o profilu praktycznym, jak i na II stopniu studiów o profilu ogólnoakademickim kładzie się nacisk na wyposażenie studentów w umiejętności praktyczne przydatne w praktyce gospodarczej w sferze finansowej. Ocena przyjętej struktury zakładanych efektów kształcenia dla poszczególnych poziomów kształcenia zostanie dokonana z perspektywy powyżej zrelacjonowanej koncepcji kształcenia. Nacisk zostanie położony na weryfikację adekwatności efektów w zakresie umiejętności.

Studia I stopnia profil praktyczny

W systemie zakładanych kierunkowych efektów kształcenia dla studiów I stopnia profil praktyczny przewidziano 7 efektów w zakresie wiedzy, 9 efektów w zakresie umiejętności oraz 7 efektów kształcenia w zakresie kompetencji społecznych. Kierunkowe efekty kształcenia zostały odniesione do efektów obszarowych w formie załączonej do dokumentacji macierzy „PRZYPORZĄDKOWANIA KIERUNKOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU FINANSE I RACHUNKOWOŚĆ DO EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA OBSZARU NAUK SPOŁECZNYCH (STUDIA PIERWSZEGO STOPNIA, PROFIL

PRAKTYCZNY”. W przyporządkowaniu kierunkowych efektów kształcenia do efektów obszarowych można zauważyć pewne luki w obszarze umiejętności. W zakresie umiejętności sformułowano następujące kierunkowe efekty kształcenia:

1. interpretuje zjawiska ekonomiczne, społeczne i prawne i ich wzajemne relacje
2. ocenia i opiniuje problemy gospodarcze i społeczne
3. interpretuje regulacje dotyczące prawa gospodarczego i podatkowego
4. potrafi ujmować i dokonywać pomiaru operacji gospodarczych w księgach rachunkowych i podatkowych
5. umie sporządzać i oceniać sprawozdania finansowe
6. wykorzystuje metody ilościowe i techniki analityczne służące jako narzędzia do badania zjawisk i procesów ekonomicznych.
7. rozpoznaje zasady funkcjonowania instytucji finansowych, banków i przedsiębiorstw
8. stosuje podstawowe koncepcje i metody organizacji i zarządzania
9. posługuje się językiem obcym na poziomie B2

Analiza powyższych zakładanych kierunkowych efektów kształcenia dla studiów I stopnia wskazuje, iż brak wśród nich pokrycia efektu obszarowego: „zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego”. Ponadto występuje niedostateczne pokrycie efektu obszarowego: „potrafi prognozować procesy i zjawiska społeczne (kulturowe, polityczne, prawne, ekonomiczne) z wykorzystaniem standardowych metod i narzędzi w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierunku studiów”. Biorąc pod uwagę znaczenie tych efektów obszarowych dla właściwego przygotowania specjalistów z zakresu ocenianego kierunku *finanse i rachunkowość*, szczególnie w świetle koncepcji kształcenia o charakterze praktycznym należy uznać, iż brak pokrycia wskazanych efektów obszarowych obniża jakość programu kształcenia.

Kierunkowe efekty kształcenia zostały przyporządkowane przedmiotom/modułom kształcenia w trakcie realizacji, których ma następować ich osiągnięcie. W kartach przedmiotów sformułowano szczegółowe/przedmiotowe efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Analiza tych szczegółowych efektów kształcenia pozwala stwierdzić, iż ich konstrukcja jest prawidłowa i odpowiada wymogom KRK z uwzględnieniem charakteru ocenianego kierunku kształcenia, profilu kształcenia i poziomu kształcenia.

Studia II stopnia profil ogólnoakademicki

W systemie zakładanych kierunkowych efektów kształcenia dla studiów II stopnia profil ogólnoakademicki przewidziano 7 efektów w zakresie wiedzy, 8 efektów w zakresie umiejętności oraz 6 efektów kształcenia w zakresie kompetencji społecznych. Kierunkowe efekty kształcenia zostały odniesione do efektów obszarowych w formie załączonej do dokumentacji macierzy „PRZYPORZĄDKOWANIA KIERUNKOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU FINANSE I RACHUNKOWOŚĆ DO EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA OBSZARU NAUK SPOŁECZNYCH (STUDIA DRUGIEGO STOPNIA, PROFIL PRAKTYCZNY”. W tytule tabeli zapewne występuje błąd techniczny, gdyż wskazano na profil praktyczny, a nie na prowadzony profil ogólnoakademicki. O błędnym tytule świadczy, to iż w treści tabeli kierunkowe efekty kształcenia prawidłowo zostały odniesione do efektów obszarowych dla profilu ogólnoakademickiego. W przyporządkowaniu kierunkowych efektów kształcenia do efektów obszarowych można zauważyć pewne luki w odniesieniu do efektów w zakresie umiejętności. W zakresie umiejętności sformułowano następujące kierunkowe efekty kształcenia:

1. interpretuje zjawiska ekonomiczne, społeczne i prawne i wyjaśnia relacje między nimi
2. ocenia i opiniuje złożone problemy gospodarcze i społeczne
3. umie stosować prawo gospodarcze i podatkowe i wykorzystuje tę wiedzę do podejmowania decyzji

4. potrafi ujmować i dokonywać pomiaru złożonych operacji gospodarczych w księgach rachunkowych i podatkowych
5. umie sporządzać i oceniać sprawozdanie finansowe oraz podejmować na jego podstawie decyzje
6. wykorzystuje rozbudowane metody ilościowe i techniki analityczne służące jako narzędzia do badania zjawisk i procesów ekonomicznych.
7. rozpoznaje złożone zasady funkcjonowania instytucji finansowych, banków i przedsiębiorstw
8. stosuje złożone koncepcje i metody organizacji i zarządzania

Analiza powyższych zakładanych kierunkowych efektów kształcenia wskazuje na brak odniesienia do efektu obszarowego S2A_U11 „ma umiejętności językowe w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierunku studiów, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego”. Nie można za takie powiązanie uznać wskazanego w macierzy efektu kierunkowego „stosuje złożone koncepcje i metody organizacji i zarządzania”, tym bardziej, że w programie kształcenia nie uwzględniono języka obcego. Ponadto występuje słabe powiązanie z efektem S2A_U04: „potrafi prognozować i modelować złożone procesy społeczne obejmujące zjawiska z różnych obszarów życia społecznego z wykorzystaniem zaawansowanych metod i narzędzi w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierunku studiów”.

Biorąc pod uwagę znaczenie wymienionych efektów obszarowych, ale także przyjętą praktyczną koncepcję kształcenia, w tym dążenie do Uczelni do przygotowania absolwentów do pracy w środowisku międzynarodowych korporacji (o czym informowano Zespół Oceniający w trakcie wizytacji) pominięcie wskazanych efektów obszarowych, a szczególnie związanych z umiejętnościami językowymi obniża jakość programu kształcenia.

Kierunkowe efekty kształcenia zostały przyporządkowane przedmiotom/modułom kształcenia w trakcie realizacji, których ma następować ich osiągnięcie. W kartach przedmiotów sformułowano szczegółowe/przedmiotowe efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Analiza tych szczegółowych efektów kształcenia pozwala stwierdzić, iż ich konstrukcja jest prawidłowa i odpowiada wymogom KRK, z uwzględnieniem charakteru ocenianego kierunku kształcenia, profilu kształcenia i poziomu kształcenia.

W odniesieniu do studiów I i II stopnia można stwierdzić, iż poza wskazanymi uchybieniami występuje zgodność kierunkowych i szczegółowych efektów z wymogami KRK. Uchybienia dotyczą braku pokrycia niektórych ważnych z punktu widzenia koncepcji kształcenia, obszarowych efektów kształcenia.

Studia I stopnia

W dokumentacji programu kształcenia zawarto macierz przyporządkowania efektów kierunkowych: „PRZYPORZĄDKOWANIE KIERUNKOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU FINANSE I RACHUNKOWOŚĆ DO EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU (STUDIA PIERWSZEGO STOPNIA, PROFIL PRAKTYCZNY”. Należy podkreślić, iż nie w pełni zgodnie z tytułem, macierz zawiera odniesienie kierunkowych efektów kształcenia do przedmiotów/modułów nie zaś do szczegółowych efektów kształcenia. W kartach przedmiotów sformułowano szczegółowe/przedmiotowe efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Analiza treści szczegółowych i kierunkowych efektów kształcenia wykazuje, iż zachodzi ich generalna spójność. Jednak ocenę pełnej spójności kierunkowych i szczegółowych efektów kształcenia utrudnia forma prezentacji w kartach przedmiotów powiązań kierunkowych i szczegółowych efektów kształcenia. Kierunkowe efekty kształcenia nie zostały bezpośrednio przypisane efektom szczegółowym, a jedynie wskazano jakie efekty kierunkowe są realizowane w ramach poszczególnych przedmiotów. Właściwą formą

wykazania, iż występuje spójność efektów kierunkowych z efektami szczegółowymi byłoby ich bezpośrednie odniesienie w kartach przedmiotów. Ponadto w części kart przedmiotów pominięto wskazanie, jakie efekty kierunkowe realizuje dany przedmiot, informacje te są zawarte jedynie we wspomnianej macierzy przyporządkowania kierunkowych efektów kształcenia do modułów kształcenia. Należy zalecić uzupełnienie między innymi takich kart przedmiotów jak: ANALIZA FINANSOWA, METODY WYCENY PROJEKTÓW GOSPODARCZYCH, FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW w zakresie wskazania przyporządkowania do efektów kierunkowych. Ponadto zasadne byłoby dokonanie korekt kart przedmiotów pod kątem zapewnienia bezpośredniego powiązania kierunkowych i szczegółowych efektów kształcenia.

Studia II stopnia

W dokumentacji programu kształcenia zawarto macierz (tabela bez tytułu), w której dokonano odniesienia kierunkowych efektów kształcenia do poszczególnych przedmiotów/modułów kształcenia. Należy podkreślić, iż macierz zawiera odniesienie kierunkowych efektów kształcenia do przedmiotów/modułów nie zaś do szczegółowych efektów kształcenia. W kartach przedmiotów sformułowano szczegółowe/przedmiotowe efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Analiza treści szczegółowych i kierunkowych efektów kształcenia wykazuje, iż zachodzi ich generalna spójność. Jednak ocenę pełnej spójności kierunkowych i szczegółowych efektów kształcenia utrudnia forma prezentacji w kartach przedmiotów powiązań kierunkowych i szczegółowych efektów kształcenia. Kierunkowe efekty kształcenia nie zostały bezpośrednio przypisane efektom szczegółowym, a jedynie wskazano jakie efekty kierunkowe są realizowane w ramach poszczególnych przedmiotów. Właściwą formą wykazania, iż występuje spójność efektów kierunkowych z efektami szczegółowymi byłoby ich bezpośrednie odniesienie w kartach przedmiotów. Ponadto w części kart przedmiotów pominięto wskazanie jakie efekty kierunkowe realizuje dany przedmiot, informacje te są zawarte jedynie we wspomnianej macierzy przyporządkowania kierunkowych efektów kształcenia do modułów kształcenia. Wskazane jest uzupełnienie między innymi takich kart przedmiotów jak: KONSOLIDACJA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH, WYKRYWANIE OSZUSTW I NADUŻYĆ, RYNEK PIENIĘŻNY I WALUTOWY w zakresie wskazania przyporządkowania do efektów kierunkowych. Ponadto zasadne byłoby dokonanie korekt kart przedmiotów pod kątem zapewnienia bezpośredniego powiązania kierunkowych i szczegółowych efektów kształcenia.

W programie kształcenia studiów I i II stopnia zostały określone zarówno kierunkowe, jak i szczegółowe/przedmiotowe efekty kształcenia. Analiza treści szczegółowych i kierunkowych efektów kształcenia wykazuje, iż zachodzi ich generalna spójność. Jednak ocenę pełnej spójności kierunkowych i szczegółowych efektów kształcenia utrudnia forma prezentacji w kartach przedmiotów powiązań kierunkowych i szczegółowych efektów kształcenia. Kierunkowe efekty kształcenia nie zostały bezpośrednio przypisane efektom szczegółowym, a jedynie wskazano jakie efekty kierunkowe są realizowane w ramach poszczególnych przedmiotów.

Zgodnie z deklaracją Uczelni program kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość* został opracowany przez doświadczoną kadrę naukowo-dydaktyczną Wydziału Ekonomiczno-Społecznego podczas regularnie odbywających się zebrań dziekana Wydziału z nauczycielami akademickimi. W procesie tym uwzględniono także uwagi studentów i absolwentów. Zgłaszane propozycje dotyczyły metod nauczania, treści programowych oraz relacji między programem kształcenia a zapotrzebowaniem rynku pracy na specjalistów z zakresu finansów oraz rachunkowości. Nie przedstawiono jednak dokumentacji tych zebrań. Wpływ pracowników dydaktycznych na program kształcenia następował również poprzez koordynatorów przedmiotów i Komisję Programową. Studenci uczestniczyli w kształtowaniu programu kształcenia poprzez przedstawicieli w Radzie Wydziału i Komisji Programowej. Na kształtowanie programu kształcenia mieli również wpływ przedstawiciele praktyki

gospodarczej. Uczelnia deklaruje, iż organizowano spotkania z ich przedstawicielami praktyki (np. HK Finanse, Arla Food, Bayer Services, Pracodawcy Pomorza itp.). Przedmiotem takich spotkań było dostosowania planów i programów studiów do potrzeb realnej gospodarki.

Efekty udziału interesariuszy w kształtowaniu programu kształcenia znajdują odzwierciedlenie, zdaniem władz Uczelni, w formie wprowadzania nowych przedmiotów, rodzajów zajęć, treści programowych, zmiany wymiaru godzinowego, nazw przedmiotów, przesunięć w siatkach godzin, sposobu weryfikowania efektów kształcenia oraz propozycjach nowych kierunków lub przedmiotów, a także rodzajów zajęć na tworzonych kierunkach studiów czy zgłaszania przedmiotów obieralnych. Brak szczegółowej dokumentacji tych działań. Jednak niewątpliwie nastąpiły zmiany w planach studiów pierwszego i drugiego stopnia, dla kierunku *finanse i rachunkowość* wprowadzone uchwałami Senatu z dnia 10.09.2013 i 15.09.2014. Potwierdza to w znacznym stopniu deklaracja Uczelni o efektywnym udziale interesariuszy w kształtowaniu programu kształcenia.

Można potwierdzić, iż Uczelnia zapewnia udział interesariuszy zarówno zewnętrznych, jak i wewnętrznych w procesie kształtowania koncepcji kształcenia.

Biorąc pod uwagę, iż opiniowany kierunek studiów na poziomie studiów II zakłada ogólnoakademicki profil kształcenia należy stwierdzić, iż są spełnione wymagania dla obszaru wiedzy nauk społecznych, z którego wywodzi się kierunek.

Jak wskazano wyżej Uczelnia przedstawiła zestaw kierunkowych efektów kształcenia, jak również szczegółowe efekty kształcenia, które zostały zawarte w sylabusach poszczególnych przedmiotów. Dotyczy to zarówno studiów I, jak i II stopnia. Analiza sylabusów wskazuje, iż przyjęte cele przedmiotów, założone treści kształcenia i metody dydaktyczne tworzą warunki do osiągnięcia szczegółowych efektów kształcenia. Należy zauważyć, iż taka analiza powiązań treści kształcenia i metod kształcenia z szczegółowymi efektami kształcenia jest utrudniona, gdyż w kartach przedmiotów nie podaje się bezpośrednio tych powiązań. Konieczna jest całościowa analiza wszystkich omawianych elementów dla oceny możliwości osiągnięcia szczegółowych efektów kształcenia. Należałoby rozważyć zmianę konstrukcji kart przedmiotów, tak aby ścisłej wykazać powiązania metod kształcenia ze szczegółowymi efektami kształcenia. Jest to szczególnie istotne z punktu widzenia tworzenia właściwych warunków do osiągnięcia efektów z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych.

Możliwość osiągnięcia kierunkowych efektów kształcenia może być właściwie oceniana poprzez analizę ich powiązania z efektami szczegółowymi. Jak wskazano wyżej kierunkowe efekty kształcenia nie zostały bezpośrednio przypisane efektom szczegółowym, a jedynie wskazano jakie efekty kierunkowe są realizowane w ramach poszczególnych przedmiotów. Utrudnia to możliwości oceny warunków osiągnięcia kierunkowych efektów kształcenia. Ponownie należy podkreślić, iż właściwą formą byłoby ich bezpośrednie odniesienie w kartach przedmiotów do efektów szczegółowych. Tym nie mniej w odniesieniu do studiów I, jak i II stopnia ocenianego kierunku należy stwierdzić, iż analiza treści szczegółowych efektów kształcenia dla poszczególnych przedmiotów i powiązań przedmiotów z kierunkowymi efektami kształcenia wskazuje na możliwość osiągnięcia wszystkich zakładanych efektów kształcenia. Uchybieniem w tym zakresie jest wzmiankowana techniczna niedoskonałość konstrukcji tabel w sylabusach przedmiotów dotyczących braku bezpośrednich powiązań efektów kierunkowych z efektami przedmiotowymi.

Poza wspomnianym uchybieniem należy stwierdzić, iż występują właściwe warunki zapewniające możliwość osiągnięcia kierunkowych i przedmiotowych efektów kształcenia zarówno na studiach I, jak i II stopnia ocenianego kierunku.

Pełny opis efektów kierunkowych zawartych w programie kształcenia, jak i efektów szczegółowych/przedmiotowych jest możliwy w ramach wewnętrznej platformy informatycznej „Ilias” dostępnej zarówno dla studentów jak i pracowników Uczelni. Na platformie Ilias znajdują się informacje dotyczące między innymi programów studiów,

planów studiów, sylabusów poszczególnych zajęć, rozkładów zajęć, oferty przedmiotów fakultatywnych. W sposób ciągły zamieszczane są na niej także aktualne informacje i ogłoszenia. Na czasie wizytacji stwierdzono, iż wszystkie efekty kształcenia zawarte w sylabusach są dostępne dla studentów na platformie elektronicznej Uczelni. Ponadto zgodnie z deklaracją uzyskaną w trakcie wizytacji studenci są zapoznawani na pierwszych zajęciach z treściami przedmiotowych efektów kształcenia.

Można zauważyć, iż na ogólnodostępnej stronie internetowej są zawarte jedynie skrótowe informacje o efektach kształcenia dla ocenianego kierunku i opisy sylwetek absolwenta poszczególnych specjalności. Brak jest udostępnienia przynajmniej zestawu kierunkowych efektów kształcenia, co jest istotne dla potencjalnych kandydatów na studia.

2.2).

Analiza treści zakładanych efektów kształcenia zarówno na studiach I stopnia, jak i na studiach II stopnia ocenianego kierunku pozwala potwierdzić, iż co do zasady zostały one sformułowane w sposób zrozumiały i są sprawdzalne. Kierunkowe efekty kształcenia w zakresie ich konstrukcji nie budzą zastrzeżeń. Przyjęte w kartach modułów (sylabusach przedmiotów) zasady formułowania celów kształcenia, efektów szczegółowych, treści kształcenia także posiadają prawidłową konstrukcję i zawierają szeroki zakres informacji. Co szczególnie ważne poszczególnym efektom szczegółowym jednoznacznie przypisano formy weryfikacji. Można wprawdzie zauważyć, iż formalnie poszczególnym efektem szczegółowym nie przypisano efektów kierunkowych i treści kształcenia. Natomiast sposób formułowania efektów szczegółowych i zawarcie w kartach przedmiotów, szczegółowych treści kształcenia nie pozostawia wątpliwości, iż efekty szczegółowe są sprawdzalne.

Studenci wizytowanego kierunku wykazują się wiedzą dotyczącą zakładanych efektów kształcenia, które są w ich opinii sformułowane w sposób zrozumiały. Ewentualne niejasności w tym zakresie są omawiane z nauczycielem akademickim podczas pierwszych zajęć w semestrze. Studenci kierunku w trakcie spotkania z zespołem oceniającym PKA wskazali, że efekty są sprawdzalne, a system weryfikacji wiedzy i umiejętności studentów jest przejrzysty. W ich opinii pracownicy Uczelni przykładają dużą wagę do przejrzystości tego systemu.

2.3)

Dokumentacja toku studiów związana z potwierdzeniem uzyskania przez studenta zakładanych efektów kształcenia i kwalifikacji, tj. protokoły egzaminacyjne, karty okresowych osiągnięć studenta, a także dyplomy prowadzona jest prawidłowo.

Natomiast w suplementach do dyplomu wskazane jest:

- 1) w pkt. 2 - *Informacje o dyplomie ust. 2.3 – Nazwa i status Uczelni wydającej dyplom – zamieszczenie informacji na podstawie jakiej ustawy Uczelnia funkcjonuje.*
- 2) w pkt. 4 – *Informacje o treści studiów i osiągniętych wynikach:*
 - *w ust.4.2 – uzupełnienie wpisu o rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (Dz. U. Nr 253 , poz. 1520), uchwały Senatu w sprawie przyjęcia efektów kształcenia oraz uchwały Rady Wydziału zatwierdzające plany i programy kształcenia dla danego kierunku studiów i poziomu kształcenia oraz roku akademickiego dla którego zostały one zatwierdzone.*

Przechowywanie efektów kształcenia. W Sopockiej Szkole Wyższej obowiązuje Zarządzenie nr 2 Kanclerza Sopockiej Szkoły Wyższej z dnia 20 czerwca 2012 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji Archiwalnej oraz Zarządzenie nr 3 Kanclerza z dnia 30 lipca 2013 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji Kancelaryjnej, jednolitego rzeczowego wykazu akt, których celem jest ustalenie zasad postępowania, mających zapewnić sprawne i szybkie wykonywane czynności kancelaryjnych, a także określenie zasad przechowywania i postępowania z aktami w toku bieżącej pracy w komórkach organizacyjnych oraz tryb

przekazywania dokumentów do Archiwum Uczelni. Po upływie okresu przechowywania, akta przekazywane są do archiwum Uczelnianego na podstawie spisu zdawczo-odbiorczego.

Brak jest procedur oraz dokumentów, z których wynikałoby w jaki sposób Wydział prowadzi dokumentację dotyczącą archiwizacji dokumentacji związanej z realizacją zajęć dydaktycznych i gromadzeniem dokumentacji potwierdzającej uzyskanie zakładanych efektów kształcenia.

Ogólne ramy formułujące zasady weryfikacji zakładanych efektów kształcenia zostały ujęte w Regulaminie Studiów w rozdziale 6: ZALICZENIA I EGZAMINY. Przyjęte tam standardy ocen zostaną omówione niżej. Ponadto system weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia określają procedury zawarte w „Księdze Jakości” Sopockiej Szkoły Wyższej. Wprowadzenie Uczelnianego Systemu Jakości Kształcenia (zwanego dalej Systemem) nastąpiło na podstawie Uchwały Senatu z dnia 18.XI.2009. System ten wprowadzany jest w Uczelni od semestru letniego roku akademickiego 2009/2010. Zgodnie z zawartą w Systemie jakości procedurą okresowo dokonywana jest ewaluacja poziomu osiągania zakładanych efektów kształcenia. Ewaluacji zamierzonych efektów kształcenia dokonuje dziekan lub wyznaczona przez niego osoba z minimum kadrowego dla danego kierunku studiów. W przypadku studiów podyplomowych analizy dokonuje kierownik studiów podyplomowych. Generalnie ocena osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia dokonywana jest w trakcie trwania semestru (ocena śródsesemestralna) i na zakończenie semestru (ocena podsumowująca), przez zastosowanie metod weryfikacji efektów kształcenia:

1. Śródsesemestralnej weryfikacji efektów kształcenia, tzw. oceny formującej, której dokonuje nauczyciel akademicki w trakcie prowadzonych zajęć.
2. Końcowej weryfikacji efektów kształcenia, tzw. oceny podsumowującej, dokonuje nauczyciel prowadzący zajęcia lub koordynator przedmiotu według metod wskazanych w karcie przedmiotu.

Zastosowanie metod weryfikacji przypisanych danemu modułowi/przedmiotowi, zgodnie z kartą przedmiotu, potwierdzają nauczyciele akademicy w formie pisemnego sprawozdania. Sprawozdanie to składane jest raz w semestrze na formularzu do tego przeznaczonym. Po zakończeniu semestru dziekan przeprowadza analizę osiągniętych efektów kształcenia. Analizę przeprowadza się na podstawie:

1. pisemnego sprawozdania nauczyciela akademickiego z zastosowanych metod weryfikacji efektów kształcenia. Dotyczy to zarówno oceny częściowej (tzw. oceny formującej) jak i oceny końcowej (tzw. podsumowującej),
2. analizy rozkładu ocen końcowych z modułów/przedmiotów,
3. analizy ankiet studenckich dotyczących dydaktyki.

Wnioski z przeprowadzonej analizy opracowuje dziekan w formie pisemnej i po zasięgnięciu opinii Komisji Programowej, przedstawia je na koniec roku akademickiego Radzie Wydziału. Wnioski z analizy osiągniętych efektów kształcenia są podstawą doskonalenia programu studiów. W trakcie wizytacji ZO PKA potwierdzono stosowanie wyżej omówionej procedury ewaluacji zakładanych efektów kształcenia. Można potwierdzić, iż system weryfikacji efektów kształcenia jest przejrzysty a także kompletny, obejmuje wszystkie kategorie efektów kształcenia oraz wszystkie etapy kształcenia.

Regulamin studiów, jak i szczegółowy opis zasad i form weryfikacji efektów kształcenia w ramach kart przedmiotów jest dostępny dla studentów.

Ogólne ramy stosowania form weryfikacji efektów kształcenia opisano w Regulaminie Studiów. Przewidziano tryb prowadzenia zaliczeń i egzaminów z poszczególnych przedmiotów i egzaminu dyplomowego. System weryfikacji efektów kształcenia obejmuje wszystkie kategorie efektów kształcenia i co do zasady przewiduje właściwe dla nich sposoby weryfikacji.

Kluczowym etapem weryfikacji poszczególnych efektów kształcenia jest ocena ich realizacji w ramach przedmiotów ujętych w programie kształcenia. System weryfikacji efektów kształcenia obejmuje wszystkie kategorie efektów kształcenia, tj. wiedzę,

umiejętności i kompetencje społeczne. W kartach modułów określono w formie zestawienia tabelarycznego formy weryfikacji przypisane do szczegółowych efektów kształcenia.

Analiza form weryfikacji przypisanych poszczególnym efektom szczegółowym wykazała, iż występują uchybienia co do adekwatności form weryfikacji w przypadku niektórych modułów kształcenia szczególnie w odniesieniu do efektów kształcenia z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych. I tak np. w module FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW jedyną formą weryfikacji jest test sprawdzający, (test jednokrotnego wyboru składający się z 20 pytań), który nie gwarantuje właściwej weryfikacji umiejętności, a szczególnie kompetencji społecznych przypisanych jako efekty szczegółowe do tego przedmiotu. W module CONTROLLING STRATEGICZNY jedyną formą weryfikacji jest egzamin końcowy, w tym ma on weryfikować efekt szczegółowe z zakresu kompetencji społecznych: Student akceptuje konieczność ciągłej aktualizacji wiedzy, zarówno w wymiarze osobistym, jak i organizacyjnym. W module MIĘDZYNARODOWE PRAWO GOSPODARCZE przewidziano jedną formą weryfikacji jest egzamin końcowy. Ma weryfikować efekty z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych

Wątpliwości budzą też przykłady modułów, w których jedyną formą weryfikacji efektów w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych jest ocena aktywności na zajęciach i to bez bliższego określenia w jakim szczegółowym trybie będzie oceniana taka aktywność. Przyjęta forma nie gwarantuje właściwej weryfikacji wszystkich zakładanych dla przedmiotu szczegółowych efektów kształcenia. Przykładem takiej sytuacji jest przedmiot: RACHUNKOWOŚĆ BUDŻETOWA.

Występują zatem uchybienia w zakresie doboru form weryfikacji efektów kształcenia w przypadku niektórych modułów kształcenia.

Etapy i procedury weryfikacji efektów kształcenia zostały określone w Regulaminie Studiów. Formy zaliczania poszczególnych modułów kształcenia zostały określone w kartach przedmiotów. Ukończenie studiów na ocenianym kierunku związane jest z uzyskaniem zaliczeń ze wszystkich przedmiotów przewidzianych w planie studiów, przygotowaniem pracy dyplomowej i egzaminem dyplomowym. Pozytywne oceny uzyskane ze wszystkich tych etapów są warunkiem ukończenia całego procesu kształcenia. Można zatem potwierdzić, iż system umożliwi ocenę efektów kształcenia na wszystkich etapach kształcenia.

Ogólne ramy procesu dyplomowania zostały określone w Regulaminie Studiów (Rozdział 8 PRACA DYPLOMOWA oraz Rozdział 9 EGZAMIN DYPLOMOWY). Ponadto szczegółowe procedury w tym zakresie zawarto w procedurze dyplomowanie stanowiącej element Systemu Zapewnienia Jakości. Zakres procedury obejmuje proces dyplomowania studentów studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych. Warto podkreślić, iż zgodnie z tą procedurą, szczegółowo uregulowano proces wyboru tematyki prac dyplomowych. Zakres tematyczny prac dyplomowych zgłaszany jest przez nauczycieli akademickich dziekanom. Po zatwierdzeniu przez dziekanów zakresy te podawane są do wiadomości studentów w systemie „Ilias” na stronie internetowej. Studenci po konsultacjach z nauczycielami akademickimi dokonują samodzielnie wyboru zakresu tematycznego i zapisują się w dziekanacie na odpowiednie seminarium. W procedurze szczegółowo określono „Obowiązki kierującego pracą dyplomową” jak i „Obowiązki wykonującego pracę dyplomową”. Uregulowano także podstawowe wymagania stawiane pracom dyplomowym, w tym realizowanym na kierunku *finanse i rachunkowość*. Określono między innymi, iż „Praca nie może być przyjęta do obrony bez sprecyzowania postawionego zadania i udokumentowanego rozwiązania”. Standardy pisania prac są dostępne na platformie Ilias.

Analiza omawianych standardów pisania prac dyplomowych stosunkowo dobrze odpowiada potrzebom prac licencjackich. W odniesieniu do prac magisterskich jest niewystarczająca. Nie można przyjąć, iż te same standardy obowiązują zarówno dla prac licencjackich, jak i magisterskich. Analiza wylosowanych prac magisterskich przeprowadzona w trakcie wizytacji PKA potwierdziła, iż nie występowały jakościowe różnice pomiędzy pracami licencjackimi i magisterskimi. Różnice dotyczyły objętości, liczby

pozycji bibliograficznych, lecz nie obejmowały takich istotnych aspektów pracy magisterskiej, jak postawienie problemu badawczego i hipotez badawczych. Niezbędne jest opracowanie standardu pisania prac magisterskich, z uwzględnieniem ogólnoakademickiego profilu kształcenia obowiązującego na studiach II stopnia oraz dopracowanie standardów pisania prac licencjackich z jeszcze większym uwypukleniem praktycznego profilu kształcenia przyjętego na studiach I stopnia.

Wprowadzone regulacje odnośnie procedury dyplomowania należy ocenić pozytywnie jako sprzyjające wysokiej jakości prac dyplomowych (licencjackich) i realizacji zakładanych efektów kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość*. Analiza tematyki prac dyplomach oraz analiza wybranych prac dyplomowych przeprowadzona w trakcie wizytacji PKA zasadniczo potwierdza prawidłowość doboru tematyki prac do potrzeb ocenianego kierunku.

W celu zapobiegania zjawiskom patologicznym związanym z procesem kształcenia Uczelnia podejmuje szereg działań, w tym wszystkie pisemne prace dyplomowe (licencjackie i magisterskie) podlegają sprawdzeniu systemem antyplagiatowym. Przeprowadzona w trakcie wizytacji analiza prac licencjackich i magisterskich potwierdziła prawidłowość stosowania procedury antyplagiatowej.

Procedura egzaminu dyplomowego została opisana w Regulaminie Studiów i nie budzi zastrzeżeń, choć nie określono na tym poziomie liczby i charakteru pytań zadawanych na egzaminie dyplomowym. Analiza procesu dyplomowania przeprowadzona przez Zespół PKA w trakcie wizytacji wykazała, iż nie wystąpiły nieprawidłowości, a pytania wpisywały się w kanon dyscypliny finanse.

Można wnioskować, iż system weryfikacji efektów kształcenia umożliwia zmierzenie i ocenę efektów kształcenia na poszczególnych jego etapach, w tym w ramach procesu dyplomowania.

Wymagania związane z zaliczaniem wszystkich etapów kształcenia są w sposób przejrzysty określone w Regulaminie Studiów, ale także w innych dokumentach uszczegóławiających zasady ocen, jak we wspomnianej wyżej procedurze dyplomowania wraz ze standardami pracy dyplomowej. W Regulaminie Studiów określono skalę ocen oraz orientacyjny poziom wymagań odpowiadający poszczególnym ocenom (Przybliżony procent wiedzy wymagany dla danej oceny) :

1) bardzo dobry (5,0),	90 i powyżej
2) dobry plus (4,5),	80-89
3) dobry (4,0),	70-79
4) dostateczny plus (3,5),	60-69
5) dostateczny (3,0),	50-59
6) niedostateczny (2,0).	49 i poniżej

Elementy wystandaryzowania ocen zawarte są także w dokumentach regulujących tryb realizacji i zaliczania poszczególnych modułów kształcenia, w tym praktyki zawodowej. Warto zauważyć, iż pomimo przyjęcia w wielu kartach przedmiotów zróżnicowanych metod weryfikacji poszczególnych szczegółowych efektów kształcenia nie określono udziału poszczególnych form weryfikacji w ocenie końcowej z danego przedmiotu. Należy zakładać, iż ocena końcowa jest wystawiana na podstawie formy weryfikacji określonej w kartach przedmiotów jako „rygor kończący przedmiot” i „sposób zliczania przedmiotu”. Takie podejście nie zapewnia uwzględnienia w ocenie końcowej z danego przedmiotu oceny stopnia osiągnięcia wszystkich zróżnicowanych szczegółowych efektów kształcenia.

Ustalono w wystandaryzowany sposób zasady wyznaczania oceny końcowej na dyplomie, w ramach której uwzględnia się średnią ocen z toku studiów, oceny z pracy oraz oceny z egzaminu dyplomowego według określonych udziałów procentowych.

Wspomniane regulacje zapewniają niezbędną standaryzację wymagań stosowanych w odniesieniu do wszystkich studentów.

Analiza struktury ocen uzyskanych przez studentów zarówno w trakcie ostatniej sesji egzaminacyjnej, jak i podczas ostatnich egzaminów dyplomowych wskazuje na

występowanie prawie normalnego rozkładu ocen (z nieco zawyżonym udziałem ocen bardzo dobrych), co potwierdza właściwe wystandaryzowanie stawianych wymagań:

	Sesja egzaminacyjna						Egzamin dyplomowy					
	2.0	3.0	3.5	4.0	4.5	5.0	2.0	3.0	3.5	4.0	4.5	5.0
Udział ocen	2,4 %	19,4 %	12,5 %	21,3 %	14,6 %	29,8 %	-	1,8 %	1,8 %	19,3 %	14 %	63,1 %

Zgodnie z Regulaminem Studiów w sprawach dotyczących zaliczeń w przypadku uzyskania na egzaminie poprawkowym oceny niedostatecznej, w szczególnie uzasadnionym przypadku, student może ubiegać się o dopuszczenie do egzaminu komisyjnego. Na wniosek studenta w egzaminie komisyjnym może uczestniczyć jako obserwator, z głosem doradczym, przedstawiciel samorządu studenckiego. Nie określono takiej procedury w odniesieniu do zaliczeń.

Na podstawie powyższych uwag można uznać, że stosowane w Uczelni rozwiązania pozwalają na odpowiednią standaryzację wymagań oraz zapewnienie przejrzystości i obiektywizmu formułowania ocen.

Zgodnie z danymi Uczelni zawartymi w Raporcie samooceny skala odsiewu przedstawia się następująco:

- Studia I stopnia – odsiew, liczony jako różnica między liczbą studentów immatrykulowanych i liczbą studentów którzy ukończyli studia wynosi 20%.
- Studia II stopnia – odsiew, liczony jak wyżej wynosi 10%

Według Uczelni głównymi przyczynami odsiewu są: rezygnacje ze studiów, niezaliczenie semestru i urlop dziekański.

Analiza skali i przyczyn odsiewu wskazuje na prawidłowe działania Uczelni zarówno od strony stawianych wymagań w zakresie osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

Dokumenty zawierające informacje na temat stosowanego systemu ocen są dostępne na platformie internetowej SSW Ilias. Dostępny jest Regulamin Studiów, procedury systemu zapewnienia jakości, a także karty przedmiotów zawierające szczegółowe formy weryfikacji efektów kształcenia. Na stronie zamieszczone są również wszystkie istotne wewnętrzne akty prawne związane z tokiem studiów. Warunki i tryb realizacji modułu/przedmiotu podawane są do wiadomości studentów na pierwszych zajęciach. Na pierwszych zajęciach – jak już wspomniano wyżej - prowadzący zapoznaje studentów z treściami i efektami kształcenia oraz metodami ich weryfikacji. Nie ma zatem wątpliwości, że Uczelnia zapewnia odpowiedni dostęp do informacji na temat stosowanego systemu oceny efektów kształcenia oraz udostępnia studentom wyniki ocen.

Studenci znają metody oraz kryteria oceny efektów kształcenia. Ocena efektów kształcenia odbywa się na koniec przedmiotu w danym semestrze, podczas rozliczania cyklu dydaktycznego, a także w procesie dyplomowania na koniec studiów. Weryfikacji podlegają także nabywane umiejętności w toku praktyk studenckich. Studenci, w czasie spotkania z Zespołem oceniającym podkreślali, że kryteria i metody oceny są z nimi omawiane już na początku studiów, dzięki czemu system oceny całego procesu jest im znany. Wskazali, iż proces ten jest dla nich zrozumiały, przejrzysty oraz odpowiedni do ich możliwości i potrzeb. W ich odczuciu weryfikowane są zarówno wiedza, jak i umiejętności oraz nabyte kompetencje. Z rozmów odbytych w trakcie wizytacji wynika, iż system ten jest powszechny, studenci mają dostęp do wszelkich informacji w tym zakresie na Uczelni oraz drogą elektroniczną na platformie.

Jednostka nie prowadzi kształcenia na odległość.

2.4)

Uczelnia realizuje działania związane z monitorowaniem karier absolwentów. Ankietowanie absolwentów dokonywane jest za pomocą „ankiety badania losów zawodowych absolwentów” Sopockiej Szkoły Wyższej. Przeprowadzana jest ona po trzech i

po pięciu latach od ukończenia studiów. Ankietyzacja prowadzona jest w formie pisemnej z wykorzystaniem poczty elektronicznej. Za opracowanie wyników ankiety odpowiada dziekan lub osoba przez niego upoważniona. Dziekan przedstawia sprawozdanie z przeprowadzonej ankietyzacji oraz wypływające z niej wnioski na posiedzeniu Rady Wydziału.

Ponadto Uczelnia realizowała ankietyzację pracodawców. Zgodnie z informacją z Raportu samooceny ankiety przeznaczone dla pracodawców rozsyłane są do zakładów, o których istnieje wiedza, że pracują w nich absolwenci i do tych, w których studenci odbywają praktyki studenckie. Ankietyzacja prowadzona jest w formie pisemnej z wykorzystaniem formularzy. Za opracowanie otrzymanych wyników ankiety odpowiada dziekan lub osoba przez niego upoważniona. Dziekan przedstawia corocznie sprawozdanie z przeprowadzonej ankietyzacji oraz wypływające z niej wnioski na posiedzeniu Rady Wydziału.

Obie formy ankietyzacji, zarówno absolwentów jak i pracodawców są uregulowane jedną z procedur systemu zapewnienia jakości (ANKIETYZACJA).

Można potwierdzić, iż jednostka realizuje działania związane z monitorowaniem karier absolwentów na rynku pracy oraz wykorzystuje ich wyniki do doskonalenia procesu kształcenia. Ten ostatni aspekt był szerzej omawiany przy okazji udziału interesariuszy w kształtowaniu programu kształcenia. Można także przyjąć, iż w doskonaleniu procesu kształcenia są wykorzystywane opinie interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych.

Istnieją podstawy do potwierdzenia, iż Uczelnia uwzględnia wyniki badań losów absolwentów i badań rynku pracy w doskonaleniu programu kształcenia.

W Uczelni prowadzony jest monitoring losów zawodowych absolwenta. Kwestią tą zajmują się pracownicy Biura Karier. Studenci na koniec studiów, jako jeden z punktów karty obiegowej odbywają wizytę w Biurze, gdzie składają deklaracje o możliwości monitorowania ich losów oraz przekazują dane umożliwiające późniejsze badanie. W ten sposób Uczelnia tworzy bazę absolwentów, do których po 3 i 5 latach od ukończenia studiów rozsyłana będzie ankieta elektroniczna. Uczelnia nie prowadziła dotychczas monitoringu losów absolwentów, gdyż pierwsi absolwenci ukończyli naukę 2 lata temu. Ponadto Uczelnia przeprowadza ankietę wśród studentów kończących proces kształcenia. Badania te są opracowywane, a wnioski wykorzystywane w czasie opracowywania nowej koncepcji kształcenia na kierunku np. w kwestii zmiany formy prowadzonych zajęć z Rachunkowości z ćwiczeń na laboratorium. System monitorowania losów zawodowych absolwentów jest słabo rozpowszechniony wśród studentów kierunku. Z uwagi na zaangażowanie pracowników Uczelni w kwestie przygotowywania monitoringu, można sądzić, że studenci w momencie wizyty w Biurze Karier otrzymają pełne informacje o prowadzonym badaniu.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Zespół oceniający wylosował do oceny 9 prac dyplomowych (licencjackich i magisterskich) oraz 6 prac przejściowych. Analiza tematyki całego zestawu prac dyplomowych broniących podczas ostatnich egzaminów dyplomowych wskazuje na wysoką ich spójność z kierunkiem *finanse i rachunkowość*. Tematy wylosowanych do oceny prac dyplomowych także były w zdecydowanej większości zgodne z kierunkiem studiów i najczęściej specjalnościami studentów. Wystąpiły tylko pojedyncze przypadki braku takiej zgodności. Analiza treści prac wskazała na występowanie pewnych słabości prac, choć prace spełniały podstawowe wymagania dla prac dyplomowych i magisterskich na kierunku *finanse i rachunkowość*. Do zauważonych słabości prac należy zaliczyć: niewystarczająco precyzyjne definiowanie celów prac (nie stawiające konkretnego zadania dla autora), braki w zakresie spójności pomiędzy częścią teoretyczną a praktyczną. W odniesieniu do prac magisterskich należy zauważyć, iż nie sformułowały one problemu badawczego oraz hipotez badawczych. Nie zaznaczyła się w wymiarze definiowania celów prac wyraźna, jakościowa różnica pomiędzy pracami licencjackimi i magisterskimi. Jakość recenzji okazała się wysoce zróżnicowana. Część recenzji trafnie oceniała jakość prac, natomiast w części recenzji nie wskazywano wyraźnych uchybień, a oceny można uznać za zawyżone.

Przeprowadzona analiza prac etapowych wskazuje, iż generalnie właściwie weryfikują one zakładane efekty kształcenia. Nie zawsze jednak w przedstawionej dokumentacji dla poszczególnych przedmiotów zawarto przyjęte formy weryfikacji i załączono kompletną dokumentację przeprowadzonych egzaminów, list obecności, wykonanych przez studentów opracowań typu studium przypadku, czy projekt. Zastosowane formy weryfikacji zakładanych efektów kształcenia są różnorodne i w prawidłowy sposób są w stanie zapewnić weryfikację efektów w zakresie wiedzy i umiejętności, a także prawdopodobnie w zakresie kompetencji społecznych często dzięki wdrożeniu pracy zespołowej. Poziom trudności prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych można ocenić jako umiarkowanie właściwy. Prace były rzetelnie oceniane, a struktura ocen normalna. Generalnie można pozytywnie zaopiniować proces realizacji prac etapowych na ocenianym kierunku.

Niezbędne jest zapewnienie przechowywania dokumentacji weryfikacji efektów kształcenia dla poszczególnych modułów kształcenia w kompletnej formie obejmującej wszystkie przewidziane formy weryfikacji.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego - ocena: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

2.1) W odniesieniu do studiów I i II stopnia można stwierdzić, iż występuje zgodność kierunkowych i szczegółowych efektów z wymogami KRK. Uchybienia dotyczą braku pokrycia niektórych ważnych z punktu widzenia koncepcji kształcenia obszarowych efektów kształcenia. Dla studiów I stopnia brak wśród kierunkowych efektów kształcenia pokrycia efektu obszarowego: „zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego”. Ponadto występuje niedostateczne pokrycie efektu obszarowego: „potrafi prognozować procesy i zjawiska społeczne (kulturowe, polityczne, prawne, ekonomiczne) z wykorzystaniem standardowych metod i narzędzi w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierunku studiów”. Biorąc pod uwagę znaczenie tych efektów obszarowych dla właściwego przygotowania specjalistów z zakresu ocenianego kierunku, szczególnie w świetle koncepcji kształcenia o charakterze praktycznym należy uznać, iż brak pokrycia wskazanych efektów obszarowych obniża jakość programu kształcenia.

Dla studiów II stopnia wśród kierunkowych efektów kształcenia brak jest odniesienia do efektu obszarowego S2A_U11 „ma umiejętności językowe w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierunku studiów, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego”. Ponadto występuje słabe powiązanie z efektem S2A_U04: „potrafi prognozować i modelować złożone procesy społeczne obejmujące zjawiska z różnych obszarów życia społecznego z wykorzystaniem zaawansowanych metod i narzędzi w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierunku studiów”. Biorąc pod uwagę znaczenie wspomnianych efektów obszarowych, ale także przyjętą praktyczną koncepcję kształcenia, w tym dążenie do Uczelni do przygotowania absolwentów do pracy w środowisku międzynarodowych korporacji pominięcie wskazanych efektów obszarowych, a szczególnie związanych z umiejętnościami językowymi obniża jakość programu kształcenia.

W programie kształcenia studiów I i II stopnia zostały określone zarówno kierunkowe jak i szczegółowe/przedmiotowe efekty kształcenia. Analiza treści szczegółowych i kierunkowych efektów kształcenia wykazuje, iż zachodzi ich generalna spójność. Jednak ocenę pełnej spójności kierunkowych i szczegółowych efektów kształcenia utrudnia forma prezentacji w kartach przedmiotów powiązań kierunkowych i szczegółowych efektów kształcenia. Kierunkowe efekty kształcenia nie zostały bezpośrednio przypisane efektom szczegółowym, a jedynie wskazano jakie efekty kierunkowe są realizowane w

ramach poszczególnych przedmiotów. Zasadne byłoby dokonanie korekt kart przedmiotów pod kontem zapewnienia bezpośredniego powiązania kierunkowych i szczegółowych efektów kształcenia. Można potwierdzić, iż Uczelnia zapewnia udział interesariuszy zarówno zewnętrznych jak i wewnętrznych w procesie kształtowania koncepcji kształcenia. Występują właściwe warunki zapewniające możliwość osiągnięcia kierunkowych i przedmiotowych efektów kształcenia zarówno na studiach I, jak i II stopnia ocenianego kierunku. Należałoby jednak rozważyć zmianę konstrukcji kart przedmiotów, tak aby ściślej wykazać powiązania metod kształcenia ze szczegółowymi efektami kształcenia.

2.2) Analiza treści zakładanych efektów kształcenia zarówno na studiach I stopnia, jak i na studiach II stopnia ocenianego kierunku pozwala potwierdzić, iż co do zasady zostały one sformułowane w sposób zrozumiały i są sprawdzalne. W opinii studentów wizytowanego kierunku, efekty kształcenia sformułowane są w sposób zrozumiały.

2.3) System weryfikacji efektów kształcenia umożliwia zmierzenie i ocenę efektów kształcenia na poszczególnych jego etapach, w tym w ramach procesu dyplomowania. Występują jednak uchybienia w zakresie doboru form weryfikacji efektów kształcenia w przypadku niektórych modułów kształcenia. Niezbędne jest opracowanie standardu pisania prac magisterskich z uwzględnieniem ogólnoakademickiego profilu kształcenia obowiązującego na studiach II stopnia oraz dopracowanie standardów pisania prac licencjackich z jeszcze większym uwypukleniem praktycznego profilu kształcenia przyjętego na studiach I stopnia. Kryteria oceny w czasie toku studiów są powszechne, znane studentom i nie budzą ich wątpliwości.

2.4) Można potwierdzić, iż Uczelnia uwzględnia opinie interesariuszy w doskonaleniu programu kształcenia. Niezbędne jest zapewnienie przechowywania dokumentacji weryfikacji efektów kształcenia dla poszczególnych modułów kształcenia w kompletnej formie obejmującej wszystkie przewidziane formy weryfikacji. Uczelnia w bieżącym roku akademickim rozpocznie monitoring losów absolwentów kierunku. Informacje na temat procesu są słabo rozpowszechnione wśród studentów, domniemywać jednak należy, że wizyta na koniec studiów w Biurze Karier jest skuteczną formą dotarcia do absolwenta.

Kryterium 3. Program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

3.1)

Plany studiów i programy kształcenia były przedmiotem obrad Rady Wydziału, w których uczestniczyli studenci. Wszystkie zmiany w planach studiów i programach kształcenia wynikające ze zmian w przepisach prawa (tj. np. dostosowanie planów i programów do obowiązujących standardów, utworzenie nowych specjalności), a także doskonalenia procesu kształcenia do zmieniających się potrzeb wewnętrznych odbywają się zgodnie z przyjętą w Uczelni procedurą, tj. przez Radę Wydziału.

Na mocy Uchwały nr 1 z dnia 6 czerwca 2012 r. Rada Wydziału Ekonomiczno-Społecznego zatwierdziła programy kształcenia wraz z efektami kształcenia dla prowadzonych kierunków studiów od roku akademickiego 2012/2013, w tym dla ocenianego kierunku i poziomu kształcenia, zaś Uchwałą nr 1 z dnia 7 lipca 2013 r. w sprawie wprowadzenia zmian w programach studiów na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunkach studiów prowadzonych na Wydziale Ekonomiczno-Społecznym zatwierdzono zmodyfikowane programy kształcenia obowiązujące studentów, którzy rozpoczęli studia od roku akademickiego 2013/2014, a Uchwałą nr 1 z dnia 20 lipca 2014 r. obowiązujące od roku

akademickiego 2014/2015. Zmodyfikowane zmiany w tych programach stanowią załączniki do wymienionej uchwały.

W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzeń Rady Wydziału w czasie których był zatwierdzone wymienione wyżej dokumenty.

Uczelnia na kierunku *finanse i rachunkowość* prowadzi studia o profilu praktycznym na poziomie studiów I stopnia i studia II stopnia o profilu ogólnoakademickim - w obu przypadkach w formie niestacjonarnej. Studia I i II stopnia prowadzone są zgodnie z planem i programem studiów przyjętym Uchwałą Senatu nr 2 z dnia 13 czerwca 2012 roku.

Dobór modułów kształcenia/przedmiotów podporządkowano strukturze zakładanych celów i efektów kształcenia. Na podstawie macierzy przyporządkowania kierunkowych efektów kształcenia do modułów kształcenia, zarówno dla studiów I, jak i II stopnia można potwierdzić, iż wszystkim kierunkowym efektem kształcenia przypisano odpowiednie moduły kształcenia. Na podstawie analizy treści kształcenia zawartych w kartach przedmiotów/sylabusach dla poszczególnych modułów można zakładać, iż istnieją warunki do osiągnięcia wszystkich zakładanych szczegółowych efektów kształcenia, a w związku z przyporządkowaną przedmiotów do efektów kierunkowych zapewniono warunki realizacji wszystkich kierunkowych efektów kształcenia.

Studia niestacjonarne I stopnia na kierunku *finanse* trwają 6 semestrów. Studia niestacjonarne II stopnia trwają 4 semestry. Plany studiów niestacjonarnych (dla studiów pierwszego stopnia) przewidują 1704 godzin zajęć, a liczba punktów ECTS wynosi 180. Plany studiów niestacjonarnych (dla studiów drugiego stopnia) przewidują 1184 (1188 w zależności od specjalności) godzin zajęć, a liczba punktów ECTS wynosi 120. Układ liczby i proporcji godzin dydaktycznych poszczególnych modułów kształcenia, z uwzględnieniem zajęć ogólnouczelnianych, podstawowych, kierunkowych, podlegających wyborowi i specjalnościowych przedstawia się następująco:

Moduły kształcenia/ przedmioty	Pierwszy stopień		Drugi stopień	
	Liczba godzin	Udział procentowy	Liczba godzin	Udział procentowy
OgólnoUczelniane	208	12%	-	-
Podstawowe	366	21%	72	6%
Kierunkowe	530	31%	374	31%
Obieralne wolnego wyboru	554	33%	658	56%
specjalnościowe	46	3%	80	7%
Razem	1704	100%	1184 (1188)	100%

Analizując przewidziany czas trwania kształcenia w ramach grup modułów należy zauważyć niski wymiar kształcenia związany ze specjalnościami. Na studiach I stopnia przewidziano zaledwie 46 godzin dydaktycznych na przedmioty specjalnościowe, co stanowi 3% planowanych zajęć z udziałem nauczyciela akademickiego. Wymiar zajęć specjalnościowych jest nieco większy na studiach II stopnia, jednak i tu obejmuje tylko 80 godzin, co stanowi 7% planowanych zajęć dydaktycznych. Nawet uwzględniając, iż na kształtowanie sylwetki absolwenta danej specjalności będą miały wpływ zajęcia w formie seminarium i praktyki zawodowej zasadne jest rozważenie zwiększenia wymiaru zajęć specjalnościowych.

Zajęcia są realizowane w formie wykładów (384 godziny na studiach I stopnia i 290 godzin na studiach II stopnia) oraz ćwiczeń i innych zajęć z udziałem nauczyciela akademickiego.

W odniesieniu do studiów I i II stopnia kierunku *finanse i rachunkowość* można stwierdzić, iż czas trwania kształcenia jest przewidziany w sposób zapewniający warunki osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Podobnie analiza kart przedmiotów, a w ich

ramach doboru treści kształcenia, form zajęć dydaktycznych i metod kształcenia wskazuje na możliwość osiągnięcia efektów kształcenia określonych dla każdego przedmiotu/modułu.

Uczelnia stosuje punktację ECTS zgodnie z obowiązującymi uregulowaniami. Zgodnie z wymogami w celu uzyskania dyplomu ukończenia studiów student jest zobowiązany uzyskać co najmniej 180 punktów ECTS na studiach licencjackich i 120 punktów ECTS na studiach II stopnia. Zgodnie z programem kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość* na studiach I i II stopnia należy uzyskać odpowiednio 180 i 120 punktów ECTS. Liczba punktów ECTS odzwierciedla nakład pracy studenta wymagany do zaliczenia zajęć, w tym uzyskania zakładanych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Na studiach I i II stopnia właściwie przypisano punktację ECTS między innymi dla modułu praktyki zawodowej. Na studiach II stopnia punktację ECTS przypisano seminarium dyplomowemu nie wyodrębniając punktacji odpowiadającej opracowaniu pracy dyplomowej (co byłoby rozwiązaniem bardziej prawidłowym). W dokumentacji programu kształcenia znalazły się informacje o nakładzie czasu pracy i punktacji ECTS w stosunku do takich elementów jak: wykłady, ćwiczenia, konsultacje/egzaminy. Uwzględniono także nakłady samodzielnej pracy studenta, a w tym powtarzanie przerobionego materiału, studiowanie literatury, prace domowe, opracowania, przygotowanie do egzaminu/zaliczenia. Zgodnie z informacją Uczelni przy szacowaniu nakładu pracy został uwzględniony całkowity czas pracy zarówno na zajęciach organizowanych w Uczelni, jak czas pracy własnej studenta. Istotnie, rozkłady nakładów czasu pracy studentów umieszczono w kartach przedmiotów. Przydział punktów ECTS realizowano, przy założeniu, iż jeden punkt ECTS odpowiada 25-30 godzinom pracy przeciętnego studenta. W kartach przedmiotów znalazły się zestawienia z przypisaniem nakładu czasu pracy poszczególnym formom aktywności studentów obliczane oddzielnie dla 25 i 30 godzin odpowiadającej równowartości jednego punktu ECTS, następnie zaś przyjęto wartości uśrednione punktów ECTS. Taki sposób obliczania punktów ECTS jest dopuszczalny, ale wydaje się niepotrzebnie komplikować formę zestawienia nakładu czasu pracy. Zasadne byłoby przyjęcie jednolitej wartości nakładów czasu pracy dla danego przedmiotu (czy wszystkich przedmiotów) w przeliczeniu na punkt ECTS.

Program studiów umożliwia studentowi wybór modułów kształcenia, do których przypisuje się punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% ogólnej liczby punktów ECTS. W ramach programu kształcenia na studiach I stopnia Uczelnia deklaruje, iż zapewni realizację zajęć o charakterze praktycznym w łącznym wymiarze 846 godz. tj. 89 ECTS, zaś na studiach II - w wymiarze 692 godziny, tj. 70 punktów ECTS. Deklaracja ta nie znajduje potwierdzenia jednak w dokumentacji kart przedmiotów, gdzie w strukturze nakładu czasu pracy, ani w przypadku opisu treści kształcenia, czy metod dydaktycznych nie wskazano na wyodrębnienie zajęć praktycznych. W trakcie wizytacji Zespołu PKA w rozmowie z dziekanem wyjaśniono, iż Uczelnia jako zajęcia praktyczne potraktowała wszystkie zajęcia z wyłączeniem wykładów i praktyk zawodowych. Takie podejście nie znajduje uzasadnienia w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 roku, w sprawie warunków prowadzenia studiów, w którym zgodnie z § 6 ust. 1 zajęcia praktyczne związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym odbywają się w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej i umożliwiają bezpośrednie wykonywanie odpowiednich czynności praktycznych przez studentów. Niezbędne jest wskazanie na to jakie zajęcia przewidziane programem kształcenia posiadają charakter praktyczny zgodny z regulacjami prawnymi, i w związku z tym jaki jest realny ich wymiar w ramach punktacji ECTS.

Poza wskazanym wyżej uchybieniem występuje zgodność przyjętej punktacji ECTS z przepisami ustalającymi podstawowe wymagania w tym zakresie w odniesieniu zarówno do studiów I jak i II stopnia ocenianego kierunku.

Można uznać, że sekwencja przedmiotów jest ustalona poprawnie, zgodnie z zasadą od treści bardziej ogólnych do bardziej szczegółowych. Na wstępie warto odwołać się do

kolejności realizacji grup przedmiotów. W pierwszej kolejności realizowane są przedmioty ogólnouczeniowe i podstawowe, by w ostatnich semestrach zaczęły dominować odpowiednio przedmioty kierunkowe i specjalnościowe. Niektóre przedmioty ogólnouczeniowe są realizowane także na wyższych semestrach studiów, ale jest to uzasadnione ich charakterem.

Analiza następstw poszczególnych przedmiotów wykazała, iż nie występują w tym zakresie uchybienia. Przedmioty wymagające wcześniejszej podbudowy w treściach innych przedmiotów są realizowane z właściwym opóźnieniem. Zatem analiza kolejności realizowanych przedmiotów wskazuje, iż zastosowana sekwencja nie utrudnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

Studia I stopnia

Praktyka zawodowa na studiach I stopnia została przewidziana w wymiarze 460 godzin i przypisano jej 13 punktów ECTS. Praktyka ta realizowana jest w 3 częściach na semestrach: 4, 5 i 6. Ma być realizowana zgodnie z programem kształcenia w podmiocie gospodarczym. Ogólnym celem praktyki zawodowej jest „praktyczne zastosowanie wiedzy teoretycznej zdobytej w dotychczasowym cyklu kształcenia. Rozwijanie umiejętności i mechanizmów jej wykorzystania, weryfikacji i poszerzania”. Do modułu praktyka zawodowa opracowano kartę przedmiotu szczegółowo opisującą obszary tematyczne praktyki, oraz zakładane szczegółowe efekty kształcenia. Zaleca się, aby student w trakcie wszystkich etapów praktyki zrealizował samodzielnie bądź uczestniczył w projekcie na rzecz jednostki, w której odbywa praktykę. Temat projektu należy uzgodnić z zakładowym opiekunem praktyki w jednostce. Podstawą zaliczenia jest udokumentowanie przebiegu praktyki i realizacji programu praktyki w dzienniczku praktyk, opinia zakładu i raport z praktyki. Przewidziano konkretne formy weryfikacji efektów kształcenia: Dziennik Praktyk, Raport z praktyki, Opinia o praktykancie wydana przez zakład.

Studia II stopnia

Praktyka zawodowa na studiach II stopnia została przewidziana w wymiarze 460 godzin i przypisano jej 16 punktów ECTS (40 godzin za 1 punkt – nie w pełni zgodnie z przyjętymi założeniami). Praktyka ta realizowana jest w 3 częściach na semestrach: 2, 3 i 4. Przyjęto jako cel ogólny praktyczne zastosowanie wiedzy teoretycznej zdobytej w dotychczasowym cyklu kształcenia. Rozwijanie umiejętności i mechanizmów jej wykorzystania, weryfikacji i poszerzania. Płynne przejście ze studiów do pracy zawodowej. Podobnie jak w przypadku studiów I stopnia opracowano kartę przedmiotu zawierającą wszystkie niezbędne elementy, w tym obszary praktyki i formy zaliczenia.

Na zakończenie praktyki student zdaje w jednostce, gdzie odbywał praktykę test praktyczny obejmujący zadania z 8 obszarów związanych z kierunkiem studiów. Każde z zadań oceniane jest w skali od 0 do 5 punktów. Maksymalnie za test można otrzymać 40 punktów. Test przeprowadza i ocenia zakładowy opiekun praktyki. Podstawą zaliczenia praktyki jest test, rozmowa ewaluacyjna i udokumentowanie przebiegu praktyki w formie raportu z praktyki (zgodnie ze wzorem zapisanym w Księdze Jakości Kształcenia). Ocenę końcową, jako średnią ważoną, wystawia dziekan w następujący sposób: 60% ocena testu praktycznego, 20% ocena raportu, 20% rozmowa ewaluacyjna. Ponadto weryfikacja zakładanych efektów kształcenia obejmuje dwie formy: informacja zwrotna od pracodawcy – opinia o studencie, rozmowa ewaluacyjna; rozmowa ewaluacyjna. Zaproponowany system weryfikacji efektów kształcenia można uznać za interesujący i właściwie odpowiadający przyjętemu efektowi kształcenia.

W trakcie wizytacji Zespołu PKA w rozmowie z dziekanem ustalono, że do roku 2013 obowiązywała praktyka jedynie na studiach I stopnia (na II stopniu nie było praktyki) w wymiarze 3 tygodni do 2012 roku i 4 tygodni od roku 2013. Możliwość weryfikacji praktycznych działań związanych z organizacją praktyk zawodowych mogła się ograniczyć jedynie do tych 3 tygodniowych praktyk realizowanych na studiach I stopnia. Analiza

faktycznie realizowanych praktyk dokonana w trakcie wizytacji PKA nie wykazała uchybień w zakresie doboru miejsc odbywania praktyk. Zaliczanie praktyk odbywało się na bazie dzienniczka praktyk, w którym dokumentowany był przebieg praktyki na podstawie tygodniowej karty praktyki, były w nim dokumentowane zadania wykonywane w miejscu praktyki, potwierdzane przez zakładowego opiekuna praktyk, weryfikowane przez dziekana, który potwierdzała zaliczenie praktyki na ZALICZENIE (bez wystawiania oceny). Drugą formą było zaliczanie praktyki na podstawie pracy zawodowej, zgodnie z Regulaminem praktyk. Analiza tej procedury wykazała, iż nie gwarantowała ona osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia od osób zwalnianych z odbycia praktyki zawodowej. Jediną formą bowiem weryfikacji była akceptacja zaliczenia praktyki na podstawie pracy zawodowej, bez weryfikowania stopnia osiągnięcia konkretnych szczegółowych efektów kształcenia przypisanych modułowi praktyka zawodowa.

Należy podkreślić, iż obecnie obowiązujący program praktyki zawodowej na studiach I stopnia, jak i II stopnia na kierunku *finanse i rachunkowość* został sformułowany w sposób prawidłowy, umożliwiający nabycie praktycznych umiejętności. Termin realizacji praktyki zawodowej właściwie sprzyja osiąganiu zakładanych efektów kształcenia. Bardzo precyzyjnie zaprogramowano system kontroli i zaliczania praktyk. Należy przy tym podkreślić, iż system powinien zapewniać weryfikację zakładanych efektów kształcenia nie tylko w odniesieniu do studentów odbywających praktykę, ale także zwolnionych z jej odbywania w związku z udokumentowaniem pracy zawodowej. Niezbędne jest doprecyzowanie zasad zwalniania z obowiązku odbywania praktyk zawodowych, tak aby zagwarantować osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia także w stosunku do studentów zwalnianych z odbywania praktyki zawodowej, dotyczy to zarówno studiów I jak i II stopnia.

Kształcenie na kierunku *finanse i rachunkowość* realizowane jest jedynie na studiach niestacjonarnych. Zajęcia odbywają się co dwa tygodnie w soboty i niedziele w blokach przedmiotowych. Bloki przedmiotowe trwają od czterech do sześciu godzin. Zdaniem Uczelni sprzyja to zachowaniu systematyczności w procesie nabywania wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych przez studentów. Przyjmuje się, iż celem takiej organizacji jest koncentracja uwagi na obszarze z jednej dyscypliny naukowej, co sprzyja efektywności studiowania. Można mieć jednak pewne wątpliwości, czy praca nad jednym przedmiotem w wymiarze 6 godzin nie prowadzi równocześnie do pewnego znużenia wśród studentów. Kwestia ta powinna stać się przedmiotem analizy w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości.

Pierwszy zjazd w danym roku akademickim odbywa się w połowie września, a ostatni w lipcu. Zgodnie z deklaracją w raporcie samooceny grupy ćwiczeniowej liczą od 25 do 30 osób. Grupy laboratoryjne liczą od 12 do 16 osób. SeminaRIA dyplomowe liczą od 8 do 12 osób. W trakcie wizytacji Zespołu PKA stwierdzono, iż grupy wykładowe nie były dzielone na grupy ćwiczeniowe, a zatem ćwiczenia realizowano także w grupach około 40 osobowych. Przeprowadzone hospitacje zajęć wykazały, iż prowadzenie ćwiczeń w tak dużych grupach obniża możliwości aktywizacji wszystkich studentów, a przez to obniża jakość kształcenia. Niezbędne jest ograniczenie rozmiarów grup ćwiczeniowych do poziomu deklarowanego przez Uczelnię.

Zgodnie z deklaracją Uczelni najczęściej stosowanymi metodami dydaktycznymi są na kierunku *finanse i rachunkowość*: metody aktywizujące, metody projektów, metody problemowe, metody nauczania wspierane najnowszymi technikami informacyjnymi, metody podające (dyskusje, wykłady kursowe i monograficzne). Oferta kształcenia obejmuje realizację wybranych przedmiotów w języku angielskim.

Organizacja procesu kształcenia nie budzi zastrzeżeń z wyjątkiem potrzeby ograniczenia liczebności niektórych grup ćwiczeniowych.

Regulamin studiów pozwala indywidualizować proces kształcenia. Zgodnie z Regulaminem studiów student może studiować według indywidualnego planu studiów i programu nauczania na zasadach określonych przez Radę Wydziału, przy spełnieniu

warunków związanych z wysoką średnią ocen (co najmniej po drugim semestrze). Student może w uzasadnionych przypadkach (np. osoba niepełnosprawna, samodzielnie wychowująca dziecko, studiująca na dwóch lub więcej kierunkach lub specjalnościach oraz w innych szczególnie uzasadnionych sytuacjach) ubiegać się o przyznanie prawa do studiowania na danym semestrze według indywidualnej organizacji studiów. W praktyce pozwala to także na łączenie nauki z pracą zawodową w kraju i za granicą przy zachowaniu planu studiów.

Na kierunku *finanse i rachunkowość* nie ma specjalnej oferty kształcenia dla studentów niepełnosprawnych. Tym nie mniej Uczelnia od strony infrastruktury jest przystosowana dla osób niepełnosprawnych (winda od poziomu „0”, brak progów na poszczególnych kondygnacjach, toaleta przygotowana dla studentów niepełnosprawnych).

Uczelnia stwarza formalne warunki do indywidualizacji procesu kształcenia, natomiast praktycznie wykorzystywane są głównie w obszarze indywidualnej organizacji studiów.

W toku wizytacji ustalono, iż studenci wizytowanego kierunku są zadowoleni z programu kształcenia. W ich opinii zachowana jest sekwencyjność przedmiotów, która umożliwiła stałe poszerzanie wiedzy oraz doskonalenie i nabywanie umiejętności czy kształtowanie kompetencji. Zauważają, że z uwagi na małą liczbę osób studiujących wizytowany kierunek, mają bezpośredni kontakt z wykładowcami co umożliwia zindywidualizowanie procesu nauczania. Sytuacja ta wpływa pozytywnie na rozwój studentów, intensyfikację nauki.

Studenci wskazują, iż praktyki studenckie, które odbywają podczas studiów, odpowiednio uzupełniają ich program i umożliwiają wykorzystanie nabytych kompetencji i zdobytej wiedzy. Ponadto mają możliwość odbywania praktyk w ramach pracy zawodowej, gdzie wykonywane zadania są związane ze studiowanym kierunkiem. Jest to dobra praktyka, uwzględniająca fakt iż studenci uczą się w trybie niestacjonarnym i większość z nich to osoby pracujące, zazwyczaj w zawodzie powiązanim z procesem kształcenia. Opiekun praktyk z ramienia Uczelni zalicza praktykę na podstawie przedstawionej przez studenta dokumentacji oraz przeprowadzonej rozmowy. W ich opinii taka forma jest odpowiednia dla studiowanego przez nich kierunku.

Zgodnie z Regulaminem Studiów obowiązującym w Uczelni studenci wizytowanego kierunku mogą korzystać z Indywidualnego planu studiów i programu nauczania lub Indywidualnej organizacji studiów. Zgodnie z obowiązującymi przepisami indywidualizacja procesu kształcenia skierowana jest przede wszystkim do studentów samotnie wychowujących dziecko, studiujących na więcej niż jednym kierunku czy specjalności oraz osób z niepełnosprawnościami. Pracownicy Wydziału oraz studenci wskazują, iż z uwagi na niestacjonarny tryb odbywania studiów oraz małą liczebność grup, studenci nie korzystają z tych możliwości. W sytuacjach losowych studenci zwracają się bezpośrednio do prowadzącego zajęcia w celu zindywidualizowania procesu kształcenia.

Studenci ocenianego kierunku wykazują dostateczną wiedzę dotyczącą systemu punktów ECTS. Wskazują, że nie interesują się wartością punktową przypisaną do przedmiotów objętych programem kształcenia, przede wszystkim dlatego że odbywają studia w trybie niestacjonarnym i nie będą w pełni wykorzystywać możliwości systemu związanego z uznawalnością osiągnięć. Nie wskazywali by liczba punktów była z nimi konsultowana czy weryfikowana na przestrzeni kilku lat ich studiów.

Na Wydziale prowadzona jest wymiana międzynarodowa w ramach programu Erasmus oraz w ramach oferty własnej Uczelni. Z rozmów ze studentami, władzami Wydziału oraz osobami odpowiedzialnymi za prowadzenie programów wynika, iż studenci nie są zainteresowani studiami w ramach wymiany studenckiej. Za główny powód wskazują, zobowiązania rodzinne i zawodowe uniemożliwiające wyjazd na dłuższy czas poza miejsce zamieszkania.

Program kształcenia realizowany na kierunku *finanse i rachunkowość* został opracowany w układzie obejmującym efekty kierunkowe oraz efekty szczegółowe/przedmiotowe, a także treści kształcenia dla poszczególnych przedmiotów, formy ich realizacji i stosowane metody dydaktyczne. Treści kształcenia zostały opisane we właściwy szczegółowy sposób. Szczegółowym efektem kształcenia nie przypisano bezpośrednio treści kształcenia. Na podstawie opisu treści kształcenia można jednak wnioskować o ich dopasowaniu do efektów kształcenia. Karty modułów wskazują także metody dydaktyczne stosowane w ramach danego przedmiotu. Metody te odpowiadają założonym celom kształcenia jednak nie są bezpośrednio i właściwie przypisane efektom szczegółowym. Struktura metod dydaktycznych wskazanych dla poszczególnych przedmiotów pozwala zakładać, iż umożliwiają one osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia, jednak zasadne byłoby przypisanie poszczególnych metod dydaktycznych do określonych szczegółowych efektów kształcenia. Natomiast efekty szczegółowe powinny być przypisane bezpośrednio efektom kierunkowym. Niedoskonałości formalnej/technicznej powiązań efektów szczegółowych i kierunkowych, a także metod dydaktycznych i efektów szczegółowych w dokumentacji programu kształcenia nie podważają możliwości realizacji wszystkich zakładanych efektów kształcenia.

Na tej podstawie można stwierdzić, że efekty kształcenia, treści programowe, formy i metody dydaktyczne tworzą w odniesieniu do ocenianego kierunku studiów w pełni spójną całość.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego - ocena: w pełni
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

3.1) Można potwierdzić, iż wszystkim kierunkowym efektem kształcenia przypisano odpowiednie moduły kształcenia. W odniesieniu do studiów I stopnia, jak i studiów II stopnia można stwierdzić, iż czas trwania kształcenia jest przewidziany w sposób zapewniający warunki osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Analizując przewidziany czas trwania kształcenia w ramach grup modułów należy zauważyć zbyt niski wymiar kształcenia związany ze specjalnościami. Niezbędne jest wskazanie na to jakie zajęcia przewidziane programem kształcenia posiadają charakter praktyczny zgodny z regulacjami prawnymi, i w związku z tym jaki jest ich realny wymiar w ramach punktacji ECTS. Niezbędne jest doprecyzowanie zasad zwalniania z obowiązku odbywania praktyk zawodowych, tak aby zagwarantować osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia, także w stosunku do studentów zwalnianych z odbywania praktyki zawodowej, dotyczy to zarówno studiów I, jak i II stopnia. Organizacja procesu kształcenia nie budzi zastrzeżeń z wyjątkiem potrzeby ograniczenia liczebności niektórych grup ćwiczeniowych. Studenci wizytowanego kierunku mają możliwość rozwoju zgodnie z ich zainteresowaniami i predyspozycjami, a jednostka stwarza im możliwości indywidualizacji procesu kształcenia. Studenci pozytywnie oceniają program studiów na wizytowanym kierunku. Sekwencyjność przedmiotów, ciągły rozwój umiejętności oraz użyteczność praktyk studenckich w ich odczuciu są odpowiednie. Ewentualne uwagi są zgłaszane bezpośrednio nauczycielom akademickim czy władzom Instytutu i Wydziału.

3.2) Można stwierdzić, że efekty kształcenia, treści programowe, formy i metody dydaktyczne tworzą w odniesieniu do ocenianego kierunku studiów spójną całość. Metody dydaktyczne zastosowane dla poszczególnych przedmiotów pozwalają zakładać, iż umożliwiają osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia, jednak zasadne byłoby przypisanie poszczególnych metod dydaktycznych do określonych szczegółowych efektów kształcenia i odniesienie szczegółowych efektów kształcenia bezpośrednio do efektów kierunkowych.

Kryterium 4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

4.1)

Do minimum kadrowego zaliczono 6 osób ze stopniem naukowym doktora habilitowanego lub tytułem naukowym oraz 6 osób ze stopniem naukowym doktora. W tej grupie 11 osób posiada dorobek naukowy w całości lub w większości należący do dyscypliny finanse, a jedna (ze stopniem doktora) dorobek z zakresu ekonomii i kilka publikacji wystarczająco związanych z finansami, aby także można było uznać, że kwalifikuje się do tego minimum. W ramach grupy reprezentantów dyscypliny finanse dominują przedstawiciele rachunkowości. Jest to 8 osób. Jeśli jednak uwzględnić także osoby spoza minimum kadrowego prowadzące zajęcia na ocenianym kierunku (33 osoby, w tym 13 reprezentuje dyscyplinę finanse, także z wyraźną przewagą reprezentantów rachunkowości), to trzeba stwierdzić, że kadra nauczycieli akademickich jest odpowiednia do realizacji przyjętych celów kształcenia. Wszystkie założone efekty kształcenia kadra ta jest w stanie zrealizować, a wspomniane dysproporcje są związane ze specjalnościami.

4.2)

W składzie minimum kadrowego są 2 osoby, które mają tylko pojedyncze publikacje naukowe z ostatnich 5 lat, ale z publikacjami nieco starszymi ich dorobek uznano za wystarczający. Pozostali mają bogatszy dorobek naukowy z ostatnich lat. Wszyscy wchodzący w skład minimum kadrowego mają odpowiednie kwalifikacje, a zwłaszcza doświadczenie dydaktyczne. 7 osób z minimum kadrowego ma też związane z kierunkiem studiów doświadczenie zawodowe zdobyte poza Uczelnią. Także kilkanaście osób spoza minimum kadrowego ma odpowiedni z punktu widzenia kierunku dorobek naukowy. Inni są wytrawnymi praktykami. W sumie kadra jest odpowiednio przygotowana do realizacji programu i efektów kształcenia.

Załącznik nr 5- Nauczyciele akademicki realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe.

Teczki osobowe zawierają dokumenty pozwalające na ocenę, czy nauczyciel akademicki spełnia wymagania do zaliczenia do minimum kadrowego na kierunku *finanse i rachunkowość*, tj. czy posiada odpowiednie kwalifikacje naukowe (stopnie i tytuły naukowe oraz dorobek lub posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza Uczelnią, związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla ocenianego kierunku studiów – zgodnie z wymaganiami określonymi w § 12 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 131) i rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370), w jakim wymiarze realizują pensum dydaktyczne, a także czy złożył nie później niż do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego rok akademicki oświadczenie o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku *finanse i rachunkowość* w Sopotckiej Szkole Wyższej na Wydziale Ekonomiczno-Społecznym, zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 112a ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.). W Uczelni wszystkie oświadczenia zostały podpisane w terminie zgodnym z wymaganiami określonymi w przepisach ustawy, tj. w czerwcu 2014 r., za wyjątkiem 1 osoby, która podpisała to oświadczenie 1 października 2014 r. w związku z podjęciem zatrudnienia w

Uczelni od 1 października 2014 r.

Zgodnie z art. 9a ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym Wydział zgłosił do minimum kadrowego nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni w pełnym wymiarze czasu pracy, na podstawie złożonych przez nich oświadczeń, o których mowa w art. 112a ustawy, nie krócej niż od początku semestru studiów, a więc zgodnie z wymaganiami określonym w § 13 ust. 1 i 2 wymienionego wyżej rozporządzenia z dnia 5 października 2011 r. oraz § 13 ust. 1 rozrządzenia z dnia 3 października 2014 r., *tj. nie później niż od początku semestru studiów.*

Zwraca się uwagę na fakt, iż zarówno w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym jak i Statucie Uczelni nie ma stanowiska profesora SWW lub profesora. Ponadto - zgodnie z § 32 ust. 1 Statutu Uczelni - w dokumentacji osobowej 2 osób ze stopniem naukowym doktora zatrudnionych na stanowisku profesora nadzwyczajnego SWW brak jest opinii Senatu oraz Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów o zatrudnieniu na stanowisku profesora nadzwyczajnego osób niespełniających wymogów określonych w art. 114 ust. 2 i 3 ustawy.

Analiza dokumentacji pozwala na stwierdzenie, iż wymagania określone w § 14 ust. 1 i 2 obu wymienionych wyżej rozporządzeń są spełnione, bowiem do minimum kadrowego na ocenianym kierunku studiów na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia Uczelnia wskazała 12 osób, z tego 6 samodzielnych nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego, oraz 6 osób ze stopniem naukowym doktora. Wymagania minimum kadrowego na studiach pierwszego i drugiego stopnia są spełnione.

W teczkach osobowych znajduje się również dokumentacja związana z realizacją zwyczajowych procedur dotyczących prowadzonej w Uczelni polityki kadrowej.

Wszystkie wyżej wymienione osoby przeprowadzą osobiście na kierunku *finanse i rachunkowość* co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych (samodzielni nauczyciele akademicy) oraz co najmniej 60 godzin (doktorzy), co spełnia wymagania określone w § 13 ust. 3 wymienionego wyżej rozporządzenia z dnia 5 października 2011 r. oraz § 13 ust. 2 pkt. 1 i 2 rozporządzenia z dnia 3 października 2014 r.

Skład minimum kadrowego na kierunku *finanse i rachunkowość* prowadzonego na Wydziale Ekonomiczno-Społecznym w perspektywie długookresowej jest w stabilny, bowiem 6 osób wskazanych do minimum kadrowego zatrudnionych zostało na czas nieokreślony, zaś pozostałe 6 osób na czas określony, tj. do 30.09.2015 r. – 2 osoby, do 29.02.2016 r. – 1 osoba oraz do 30.09.2016 r. – 3 osoby.

Dla wszystkich osób wskazanych do minimum kadrowego Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy. Wszystkie osoby zostały zatrudnione w Uczelni na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy.

Zgodnie z § 29 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r., poz. 1370) Uczelnia prowadząca kierunek studiów w obszarze nauk społecznych w dniu wejścia w życie ww. rozporządzenia (10 października 2014 r.) jest zobowiązana dostosować minimum kadrowe w zakresie proporcji liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów na danym kierunku studiów, do wymogów określonych w § 17 ust. 1 pkt. 8 nowego rozporządzenia, *do dnia 1 października 2015 roku.*

Warunek dotyczący stosunku liczby nauczycieli akademickich, stanowiących minimum kadrowe dla kierunku *finanse i rachunkowość*, do liczby studentów na tym kierunku jest spełniony i wynosi 1:13, co spełnia wymagania określone w § 17 ust. 1 pkt. 3 cytowanego wyżej rozporządzenia z dnia 5 października 2011 r.

Nie stwierdzono przypadków powierzania zajęć dydaktycznych osobom o kwalifikacjach i dorobku naukowym nieodpowiednim ze względu na ich profil. Nie ma też przypadków przesadnej różnorodności zajęć powierzanych jednej osobie. Zastrzeżenia może tylko budzić powierzanie wykładów i egzaminów osobom bez stopni naukowych. Na

podstawie kart okresowych osiągnięć studentów z lat 2010-2014 dostrzeżono 2 takie przypadki. Jeden to przedmiot bardzo specjalistyczny (Wykrywanie oszustw i nadużyć) i dlatego nie wywołuje istotnych zastrzeżeń. Z innych dokumentów wynika, że w dłuższym okresie było jeszcze kilka podobnie specjalistycznych wykładów prowadzonych przez magistrów. Drugi to matematyka i tu należałoby zadbać o bardziej akademicką obsadę.

Załącznik nr 6 . Informacja o hospitolowanych zajęciach i ich ocena

Hospitolowane zajęcia były prowadzone dobrze lub dość dobrze. Nie dostrzeżono powodów do formułowania poważnych zarzutów.

4.3).

Polityka kadrowa jest opisana w Księdze Jakości Kształcenia, lecz nauczyciele pytani o jej zasady niewiele o niej wiedzieli. Nauczyciele akademicy są zatrudniani przez Rektora na wniosek kierownika katedry. Zasadą jest, że umowy o pracę podpisuje się z osobami co najmniej ze stopniem naukowym doktora i z doświadczeniem zawodowym. Rekrutacja nauczycieli akademickich opiera się na dobrym rozeznaniu potrzeb i środowiska, z którego można pozyskiwać odpowiednie kadry. Zauważalna jest znaczna stabilność kadr. Nauczyciele akademicy podlegają (od roku 2012) corocznej ocenie z uwzględnieniem efektów pracy naukowej i doświadczenia zawodowego, pracy organizacyjnej i dydaktycznej, w tym ankiet studenckich. Wyniki tych ocen mają znaczenie dla kontynuacji zatrudnienia.

Istotnym elementem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia jest prowadzenie przez Uczelnię właściwej polityki kadrowej, w tym m. in. właściwy dobór nauczycieli akademickich prowadzących kształcenie na ocenianym kierunku studiów. W ocenianym przypadku można zalecić korzystanie z procedur konkursowych naboru pracowników. Wspieranie rozwoju kadry polega na otaczaniu osób rozpoczynających swój rozwój naukowy opieką merytoryczną i doradztwem ze strony najbardziej doświadczonych i najlepiej wykwalifikowanych nauczycieli akademickich. Specyficzne dla tej Uczelni jest regularne organizowanie seminariów doktoranckich, na które zaprasza się uczestników z różnych ośrodków, dyskutuje się koncepcje prac doktorskich i publikuje efekty. Ponadto ma miejsce wspieranie finansowe studiów doktoranckich, publikacji i udziałów w konferencjach, przyznaje się stypendia naukowe (choć te bardziej dotyczą dyscyplin innych niż finanse), a także ulgi w pensum dydaktycznym dla przygotowujących prace doktorskie i habilitacyjne.

Na spotkaniu z kadrą potwierdzano organizacyjne wspieranie rozwoju młodych kadr, lecz nie wykazywano zorientowania co do zasad, warunków i procedur korzystania z wsparcia finansowego.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego – ocena: w pełni.

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

4.1) Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji umożliwi osiągnięcie założonych efektów kształcenia i realizację programu kształcenia. Minimum kadrowe zostało jednak skompletowane bez jakiegokolwiek nadwyżki, a niektóre osoby z tego minimum mają nieliczne publikacje naukowe z ostatnich 5 lat.

4.2) Dorobek naukowy, kwalifikacje dydaktyczne i doświadczenia zawodowe kadry są odpowiednie ze względu na założone efekty kształcenia i treści programowe.

4.3) Polityka kadrowa umiarkowanie sprzyja rozwojowi kadr, lecz niektóre jej elementy nie są wystarczająco znane pracownikom.

Kryterium 5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka ma możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Uczelnia zapewnia bazę materialną, niezbędną do osiągnięcia końcowych efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także uwzględniającą potrzeby osób niepełnosprawnych.

Zajęcia dydaktyczne na kierunku *finanse i rachunkowość* odbywają się w jednym budynku będącym własnością Uczelni. Obok studentów ocenianego kierunku korzystają z niego studenci architektury. Stan tego budynku jest bardzo dobry. Do dyspozycji są 3 sale wykładowe (od 60 do 150 miejsc), 8 sal ćwiczeniowych 2 laboratoria komputerowe (po 20 stanowisk), gdzie zainstalowano między innymi programy Symfonia i SAP. W salach jest odpowiedni sprzęt, w tym najczęściej wykorzystywane rzutniki multimedialne. Jest bufet, klub studencki, kawiarnia internetowa, punkt ksero oraz pomieszczenia administracyjne i pokój wykładowców.

W tym samym budynku jest biblioteka. Jej zbiory są niewielkie (8630 woluminów, około 30 tytułów czasopism w wersji papierowej, w tym 14 ściśle związanych z finansami i rachunkowością, dostęp on-line do 5 czasopism, dostęp do bazy EBSCO), ale w większości przeznaczone dla studentów *finansów i rachunkowości*. Przegląd zasobów wykazał, że bogate są zbiory związane z rachunkowością, a w ramach finansów dość niejednolite. Zauważono pewne braki nowych pozycji z zakresu finansów przedsiębiorstw czy bankowości. Za dobre można uznać zasoby podręczników, a braki dotyczą zwłaszcza pozycji naukowych dla piszących prace magisterskie i prowadzących badania naukowe.

W bibliotece jest czytelnia z 17 miejscami, w tym 6 stanowiskami komputerowymi, oczywiście z dostępem do Internetu, baz naukowych, czasopism elektronicznych i katalogu. Czas otwarcia biblioteki (53 godziny tygodniowo) jest dogodny dla studentów stacjonarnych i niestacjonarnych.

Infrastrukturę wykorzystywaną w procesie kształcenia na wizytowanym kierunku stanowi nowy budynek, usytuowany w dogodnej dla studentów lokalizacji w mieście. Zajęcia na wizytowanym kierunku odbywają się w salach dostosowanych do potrzeb studentów, umożliwiających kształcenie na wizytowanym kierunku. Sale wyposażone są w sprzęt multimedialny wykorzystywany na ćwiczeniach i wykładach zarówno przez studentów jak i wykładowców. Studenci wskazują, iż sale gdzie odbywają się laboratoria posiadają niezbędny sprzęt oraz oprogramowanie, które umożliwiają kształcenie umiejętności związanych ze studiowanym kierunkiem. Ponadto w budynku Uczelni stworzone są miejsca do pracy własnej studentów zarówno indywidualnej, jak i grupowej. Uczelnia udostępnia także nieodpłatnie sale dydaktyczne na potrzeby działalności kół naukowych.

Infrastruktura wizytowanej Jednostki nie jest dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Wąskie korytarze, brak odpowiednich podjazdów, poręczy, oznakowania oraz wąskie drzwi uniemożliwiają swobodne poruszanie się osobą z różnego rodzaju dysfunkcjami. Biblioteka Wydziału nie posiada stanowiska dostosowanego do specjalnych potrzeb studentów.

Studenci wizytowanego kierunku mają możliwość korzystania z biblioteki Uczelnianej oraz czytelni. Podkreślają, że większość materiałów i literatury otrzymują od prowadzących zajęcia (materiały zamieszczane są na platformie Uczelnianej), dlatego sporadycznie korzystają z zasobów biblioteki. W ich opinii warunki są wystarczające w stosunku do ich potrzeb i nie zgłaszają uwag w tym zakresie.

Pokoje administracji obsługującej tok studiów, pomoc materialną, znajdują się na terenie budynku Uczelni, co jest dla studentów komfortowe i umożliwia sprawne załatwienie wszelkich kwestii między zajęciami. W budynku znajduje się także bufet, otwarty w dogodnych dla studentów godzinach oraz pomieszczenie stanowiące zaplecze socjalne dla studentów. W toku wizytacji ustalono że studenci, są zadowoleni z takiej organizacji Uczelni,

podkreślając, że wpływa to korzystnie na ich proces kształcenia. Ponadto wskazali, iż infrastruktura instytucji, w których odbywają praktyki jest w ich odczuciu odpowiednia i nie zgłosili uwag w tym zakresie.

Bardzo dobre stosunki kadry naukowo-dydaktycznej z lokalną praktyką gospodarczą owocują dobrym doбором miejsc praktyk. Budynek, w którym odbywają się zajęcia, jest przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo. Jest w nim winda i podjazdy, brak progów, są odpowiednie toalety.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego -: ocena: w pełni.

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Budynek Uczelni jest dobrze zaprojektowany, w bardzo dobrym stanie i należycie wyposażony. Zasoby biblioteki są co najmniej dostateczne. Jednostka posiada bazę dydaktyczną odpowiednią w opinii studentów, do prowadzenia studiów na wizytowanym kierunku. Jednostka udostępnia pomieszczenia studentom działającym w kołach naukowych. Uczelnia nie jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, jednakże na wizytowanym kierunku nie kształcą się osoby wymagające odpowiedniego dostosowania infrastruktury do ich dysfunkcji. W opinii studentów infrastruktura instytucji, w których odbywają praktyki jest odpowiednia do ich potrzeb.

Kryterium 6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Badania naukowe w ostatnich 5 latach realizowano w obszarach:

- wyzwania współczesnej rachunkowości i audytu,
- sektor małych i średnich przedsiębiorstw – aspekty finansowo-księgowe,
- makroekonomiczne otoczenie biznesu.

Trudno jednak mówić o ich zorganizowanym i systematycznym charakterze. Opierają się raczej na aktywności kilku osób (zwłaszcza 4 wchodzących w skład minimum kadrowego) i brak znaczącego udziału osób, na których potencjał kadrowy miałby być oparty w przyszłości. Mimo to Wydział wyróżnia się organizowaniem seminariów doktoranckich i publikowaniem materiałów z tych seminariów. Wydział nie poddał się ocenie parametrycznej.

Pozytywnie trzeba ocenić wydawanie własnego czasopisma naukowego „Przestrzeń, Ekonomia, Społeczeństwo”. Jest ono interdyscyplinarne (nauki ekonomiczne, humanistyczne, architektura i sztuka), ale udział artykułów z zakresu finansów i rachunkowości jest w nim największy. Skład Rady Naukowej czasopisma też jest interdyscyplinarny i międzynarodowy (7 osób z polskich Uczelni, w tym 3 z Sopotkiej Szkoły Wyższej, 2 osoby z Uczelni ukraińskich). Zeszyty są wydawane regularnie – co pół roku od 2011 r. Są recenzowane, a zespół recenzentów jest zwykle odpowiednio interdyscyplinarny. Był jednak jeden zeszyt, który mimo dość znacznej różnorodności tematycznej artykułów był recenzowany tylko przez jedną osobę.

Badania naukowe dotyczą zagadnień dobrze przystających do treści programowych kierunku. To podstawowy powód, by miały pozytywny wpływ na wzbogacanie tych treści. Na hospitowanych zajęciach bardziej dało się jednak dostrzec pozytywny wpływ doświadczenia zawodowego nauczycieli akademickich.

Oczywisty i pozytywny jest wpływ nieformalnych powiązań z Uniwersytetem Gdańskim, bowiem z tej Uczelni pochodzi podstawowa kadra nauczycieli akademickich. Podobne, choć mniej rozbudowane jest oddziaływanie jeszcze kilku dużych Uczelni. Trudno jednak dostrzec wpływ mającej podstawy formalne współpracy z innymi Uczelniami. Niewątpliwie aktywizujący i merytorycznie owocny jest wpływ uczestnictwa pracowników

naukowo-dydaktycznych w pracach Stowarzyszenia Księgowych w Polsce, Komitetu Redakcyjnego Zeszytów Teoretycznych Rachunkowości i Krajowego Komitetu Standardów Rachunkowości.

Rezultaty prowadzonych badań naukowych są wykorzystywane w procesie kształcenia. Na kierunkach o profilu ogólnoakademickim jednostka stwarza studentom możliwość uczestnictwa w badaniach naukowych oraz zdobycia wiedzy i umiejętności przydatnych w pracy naukowo-badawczej.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego – ocena: znacząco
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego.

Badania naukowe są oparte na aktywności nielicznych z wyraźnym niedostatkiem udziału młodej kadry i niezorganizowane.

Kryterium 7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

7.1)

Rekrutacja studia I stopnia.

Uczelnia ofertę edukacyjną kierowaną jest do absolwentów szkół średnich z pozytywnym wynikiem egzaminu maturalnego. Nie dokonuje się selekcji kandydatów. O przyjęciu na studia decyduje kolejność zgłoszeń. Procedura rekrutacji na studia I stopnia nie budzi zastrzeżeń.

Rekrutacja studia II stopnia

Oferta edukacyjna kierowana jest do absolwentów studiów I stopnia z obszaru nauk społecznych. Biorąc pod uwagę zróżnicowanie kierunków kształcenia w obszarze nauk społecznych nie można potwierdzić, iż stosowana zasada przyjmowania na II stopień absolwentów studiów I stopnia związanych z danym obszarem wiedzy bez procesu weryfikacji, czy uzupełniania niektórych kompetencji jest wystarczająca aby zapewnić, iż kandydaci posiadają niezbędną wiedzę i umiejętności pozwalające im osiągnąć wszystkie zakładane efekty kształcenia na studiach II stopnia na kierunku *finanse i rachunkowość*.

Rekrutacja na studia na wizytowanym kierunku odbywa się na podstawie złożonego kompletu dokumentów, a o przyjęciu decyduje kolejność zgłoszeń. Na studia I stopnia wymagane jest od kandydatów legitymowanie się świadectwem maturalnym, na studia II stopnia dyplomem ukończenia studiów I stopnia z obszaru nauk społecznych. Uczelnia nie dokonuje dodatkowej selekcji kandydatów. W opinii studentów procedury i zasady rekrutacji są przejrzyste i nie budzą zastrzeżeń. Studenci podkreślają, że idąc na odpłatne studia dokonują świadomego wyboru kierunku oraz Uczelni, a to jest najlepszą selekcją kandydatów. Według studentów system kieruje się zasadą równych szans, nie budząc zastrzeżeń.

7.2)

Nakład czasu pracy został szczegółowo przedstawiony w kartach przedmiotów. Uwzględniono wszystkie formy nakładu czasu pracy, a wymiar przewidzianych nakładów nie budzi zastrzeżeń. Nakład czasu pracy właściwie został przeliczony na punkty ECTS, a ich rozkład w stosunku do całego programu kształcenia i jego poszczególnych elementów jest właściwy.

System weryfikacji efektów kształcenia został opisany w części 2 niniejszego Raportu. W tym miejscu należy przytoczyć wnioski z tego opisu w kontekście zorientowania systemu osiągnięć na proces uczenia się. Stosowane w Uczelni rozwiązania stosowane w ramach systemu osiągnięć studentów pozwalają na odpowiednią standaryzację wymagań oraz

zapewnienie przejrzystości i obiektywizmu formułowania ocen. W związku z powyższym można potwierdzić, iż system oceniania studentów jest zorientowany na proces uczenia się.

Studenci wizytowanego kierunku wskazali, iż system oceny osiągnięć na kierunku *finanse i rachunkowość* zorientowany jest na proces uczenia się. Podkreślają, że zdobywają wiedzę nie tylko na zajęciach dydaktycznych, ale również studiując wskazaną literaturę, wykonując projekty i ćwiczenia oraz doskonaląc umiejętności i kompetencje. Czas, który poza zajęciami na Wydziale muszą poświęcić na zdobycie wiedzy oraz rzetelnych umiejętności, jest dostosowany do ich potrzeb oraz uwzględnia możliwości czasowe osób pracujących.

W odczuciu studentów system oceny osiągnięć jest odpowiednio ustandaryzowany poprzez wymagania zawarte w Regulaminie Studiów oraz sylabusach przypisanych poszczególnym przedmiotom. Nauczyciele akademicy, władze Wydziału oraz Uczelni dbają by student znał obowiązujące zasady, które zazwyczaj prezentowane są na początku studiów oraz w czasie pierwszych zajęć dydaktycznych w semestrze. Ponadto studenci uważają, iż system zapewnia przejrzystość i obiektywizm formułowania ocen, nie zgłaszają uwag w tej kwestii. Wskazali, że w przypadku pojawiających się niejasności omawiają zaistniałą sytuację z nauczycielami dydaktycznymi i sprawa zazwyczaj rozwiązywana jest na tym poziomie.

7.3)

Studenci kierunku *finanse i rachunkowość* mają możliwość uczestnictwa w wymianie międzynarodowej w ramach programu Erasmus oraz w ramach oferty własnej Uczelni. Program Erasmus dotyczy zarówno oferty na studia, jak i stwarza możliwość odbycia zagranicznych praktyk zawodowych studentów. Oferta Uczelniana jest tym atrakcyjniejsza dla studentów ponieważ w pełni pokrywa wszystkie koszty związane z wyjazdem zagranicznym uczestnika programu. Wymiana międzynarodowa w obu programach jest dostosowana do specyfiki wizytowanego kierunku.

Uczelnia w prawidłowy sposób informuje studentów o możliwościach uczestnictwa w ww. programach, jednakże studenci wizytowanego kierunku nie są zainteresowani daną ofertą. Z toku rozmowy ze studentami wynika, że głównym powodem małego zainteresowania wymianą międzynarodową są zobowiązania rodzinne i zawodowe.

Studenci kierunku uczestniczą w lektoratach, wykładach kierunkowych prowadzonych w języku obcym nowożytnym. Zajęcia te mają sprzyjać elastyczności językowej studentów kierunku i zachęcić do studiowania w innym kraju w ramach wymiany prowadzonej na Uczelni. Wskazują, iż nauka języków obcych odpowiednio rozwija ich słownictwo w zakresie studiowanego kierunku.

Uczelnia nie prowadzi wymiany krajowej dla studentów. Jednakże studenci wskazują, iż nie są zainteresowani również taką formą wymiany z uwagi na prywatne zobowiązania.

Mobilność studentów jest mała przede wszystkim ze względu na brak zainteresowania z ich strony. Struktura ocenianego programu kształcenia nie tworzy przeszkód w zakresie mobilności studentów. W programie kształcenia zgodnie z prawem zastosowano system ECTS, a regulacje wewnętrzne zawarte w Regulaminie studiów w pełni pozwalają na realizowanie mobilności studentów.

Poza udziałem 3 osób z zagranicy w minimum kadrowym i prowadzeniem przez te osoby nielicznych zajęć nie ma znaczącego wpływu współpracy międzynarodowej na osiągnięcie efektów kształcenia.

Zgodnie z deklaracją Uczelni zawartą w Raporcie samooceny mobilność studentów realizowana jest poprzez programy europejskie, takie jak Erasmus i „Młodzież w działaniu”- wolontariat europejski. Studenci kierunku *finanse i rachunkowość* mogą uczestniczyć w tych programach. Uczelnia nie przedstawiła jednak szczegółowych informacji o zakresie zaangażowania studentów ocenianego kierunku we współpracę międzynarodową, a w szczególności na temat wpływu tej współpracy na możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

7.4)

W odczuciu studentów Uczelnia stwarza bardzo dobre warunki do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wizytowanym kierunku.

Nauczyciele dydaktyczni prowadzący zajęcia są dostępni dla studentów kierunku poza zajęciami. Odbywają dyżury na konsultacje ze studentami, są dostępni drogą elektroniczną poprzez platformę oraz pocztę e-mail. Materiały dydaktyczne są zamieszczane na platformie lub wysyłane do grup studenckich. Studenci wskazują, że jest to bardzo dobra praktyka, szczególnie z uwagi na niestacjonarny tryb odbywania studiów w Uczelni. Ponadto wskazują, iż osoby, które z przyczyn losowych nie mogły pojawić się na zjeździe dzięki zamieszczonym materiałom szybko nadrabiają zaległości. W opinii studentów jednostka stwarza dobre warunki do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wizytowanym kierunku. Mają poczucie rozwoju w czasie studiów, wskazują na możliwość ciągłego poszerzania wiedzy oraz rozwoju umiejętności i kształtowania kompetencji. Jest to w ich odczuciu mocna strona kształcenia na wizytowanym kierunku. Wskazali ponadto, iż na początku roku akademickiego otrzymują plan zjazdów na cały rok, który w późniejszym czasie nie ulega zmianie. Zjazdy odbywają się wyłącznie w soboty i niedziele, nie częściej niż co dwa tygodnie. Z uwagi na fakt, iż większość osób studiujących wizytowany kierunek godzi studia z pracą zawodową jest to dla nich bardzo istotna kwestia. Wielu studentów wskazało, iż jest to mocna strona studiów w Sopockiej Szkole Wyższej, którą kierowali się przy wyborze Uczelni.

Zazwyczaj na pierwszych zajęciach w semestrze przedstawiane są studentom sylabusy, które w ich odczuciu są kompletne i zawierają informacje niezbędne w procesie kształcenia, w tym m.in. wykaz literatury obowiązkowej i dodatkowej, forma zaliczenia zajęć oraz ich tematyka poruszana w całym cyklu dydaktycznym. Sylabusy są w ciągu roku dostępne są w Internecie lub na Wydziale. W odczuciu studentów literatura przedmiotu jest pomocna w osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia. Nauczyciele akademicy zazwyczaj przekazują studentom niezbędną literaturę oraz często przygotowują i udostępniają szereg materiałów umożliwiających dodatkowo rozwój studentów zamieszczając go na platformie e-learningowej.

Studenci mają swobodę wyboru tematu i promotora pracy dyplomowej. W ocenie studentów realizowany proces kształcenia odpowiednio przygotowuje ich do napisania pracy dyplomowej. Z rozmów przeprowadzonych ze studentami wizytowanego kierunku wynika, iż zazwyczaj otrzymują ze strony promotora odpowiednie wsparcie merytoryczne.

Studenci wskazują, iż otrzymują duże wsparcie ze strony władz Wydziału i Uczelni. W ich opinii osoby te zaangażowane są w dbałość o rozwój naukowy studentów oraz kwestie organizacyjne związane z procesem kształcenia. Obywają się spotkania ze studentami w czasie których mogą zgłosić wszelkie wątpliwości, uwagi, skargi czy sugestie związane ze studiami. Większość kwestii jest rozwiązywana na rzecz studentów, jak np. dostosowanie harmonogramu zajęć do oczekiwań i możliwości studentów. Studenci wskazują fakt otwartości władz na kwestie studenckie za najmocniejszą stronę Uczelni. Z toku rozmów z władzami Uczelni i Wydziału wynika, iż sugestie studentów są postrzegane jako cenne, zawsze brane pod uwagę i analizowane w czasie prac nad różnymi zmianami wprowadzanymi w Sopockiej Szkole Wyższej.

Studenci ocenianego kierunku pozytywnie oceniają funkcjonowanie dziekanatu. Wskazali, że wszelkie kwestie związane z tokiem studiów mogą sprawnie i rzeczowo załatwić w dogodnych dla nich terminach. Nie zgłaszają żadnych uwag w tym zakresie. Ponadto studenci wskazują, iż mają dostęp do platformy ILIAS, dzięki której mają dostęp do wielu informacji związanych z procesem kształcenia.

Kwestię pomocy materialnej dla studentów w Uczelni określa Regulamin pomocy materialnej dla Studentów Sopockiej Szkoły Wyższej, który jak wynika z rozmów odbytych w toku wizytacji został przyjęty zgodnie z przepisami art. 186 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Regulamin określa kwestie związane ze wszystkimi rodzajami

stypendiów, w tym stypendium Rektora dla najlepszych studentów. Studenci wizytowanego kierunku wiedzą jakie świadczenia im przysługują, gdzie szukać informacji dotyczących terminów składania niezbędnej dokumentacji oraz jaka jest wysokość świadczeń.

Decyzje wydawane studentom kierunku są zgodne z wymogami Kodeksu postępowania administracyjnego, posiadają podstawę prawną, uzasadnienie oraz pouczenie o możliwości odwołania się. Decyzje są skutecznie dostarczane studentom, w myśl przepisów Kpa o czym świadczą podpisy studentów na decyzjach dołączone do akt.

Z informacji uzyskanych od władz Wydziału, w Dziale Kształcenia (komórcie odpowiedzialnej za kwestie pomocy materialnej na Uczelni) stypendia przyznają odpowiednio Komisja Stypendialna oraz Odwoławcza Komisja Stypendialna powołane w myśl przepisu art. 177 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, większość składu Komisji stanowią studenci, co jest zgodne z ust. 3 tegoż artykułu. Ponadto z odbytych rozmów wynika, że podział środków na pomoc materialną dla studentów odbywa się w myśl art. 174 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz ww. Regulaminem. Analogiczne rozwiązania dotyczą kwestii ustalania wysokości dochodu uprawniającego studenta do ubiegania się o stypendium socjalne. Samorząd w wymienionych kwestiach podejmuje stosowne uchwały. Jest to dobra praktyka, która powinna być kontynuowana w przyszłości.

Studenci wizytowanego kierunku mają możliwość działania w kołach naukowych i organizacjach studenckich. Działalność Koła Naukowego Finansów i Rachunkowości jest wspierana przez pracowników Wydziału. Pracownicy naukowcy zachęcają studentów do aktywnego działania w ramach Koła, wspierają ich rozwój poprzez możliwość organizowania konferencji naukowych oraz umożliwiają publikacje naukowe w czasopiśmie wydawanym przez Sopocką Szkołę Wyższą. Wsparcie studentów w tym zakresie jest bardzo istotne i zaangażowanie pracowników naukowych jest praktyką godną pochwały.

Studenci i absolwenci ocenianego kierunku mają możliwość korzystania z Biura Karier, które oferuje im doradztwo zawodowe i psychologiczne, szkolenia oraz dzięki współpracy z pracodawcami na trójmiejskim rynku: praktyki i starze zawodowe. Biuro oferuje także możliwość wsparcia w tworzeniu dokumentów aplikacyjnych oraz rozwoju zawodowego i planowania kariery. Część studentów wskazuje, iż otrzymała oczekiwane wsparcie, jednakże większość osób uczestniczących w spotkaniu z zespołem wizytującym PKA umie jedynie określić czym Biuro Karier się zajmuje lecz nigdy nie korzystała z jego usług. Powodem małej aktywności w tym zakresie jest fakt, iż większość osób pracuje zawodowo, a studia są dla nich możliwością dodatkowego rozwoju czy zdobycia niezbędnych kwalifikacji.

Studenci bardzo pozytywnie oceniają proces nauczania języków obcych w Uczelni. Na początku procesu kształcenia przeprowadzany jest egzamin poziomujący umiejętności i wiedzę studentów. Grupa zaawansowana i średniozaawansowana uczy się języka obcego biznesowego, co jest korzystne i sprzyja rozwojowi studentów. Osoby obecne na spotkaniu wskazują, że obycie się ze specyficznym słownictwem kierunkowym jest ich dodatkowym atutem na rynku pracy.

Studenci wskazali, że chcieliby by Uczelnia stwarzała możliwość odbywania kursu z podstaw programu Symfonia, już od pierwszego roku studiów. Kurs ten w ich odczuciu powinien być dodatkową możliwością rozwoju umiejętności, niewpisanym w program kształcenia na kierunku. W opinii studentów opanowanie podstaw programu jest zdecydowanym atutem w pracy zawodowej związanym z kształconym kierunkiem. Osoby ubiegające się o praktyki i staże zawodowe miałyby większe możliwości na rynku pracy.

Studenci za najsłabszą stronę Uczelni wskazali brak zaangażowania wśród studentów w budowanie środowiska Uczelnianego. Jednocześnie studenci nie umieją wskazać działań, które władze Uczelni czy Wydziału powinny podjąć w tym zakresie. Wskazują, iż niestacjonarny tryb ich studiów, codzienne zobowiązania zawodowe oraz rodzinne sprawiają, iż zaangażowanie studentów w kwestie Uczelniane jest na niskim poziomie.

W Uczelni działa organ samorządu studenckiego. Samorząd swoją działalność prowadzi na podstawie Regulaminu Samorządu Studenckiego. W czasie wizytacji zostały przedstawione dokumenty potwierdzające stwierdzenie przez Senat Uczelni zgodności Regulaminu z obowiązującym prawem, co jest zgodne z art. 202 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

Przedstawiciele Samorządu nie mają zapewnionego odrębnego pomieszczenia, w celu działalności na rzecz ich społeczności korzystają z pomieszczeń administracyjnych Uczelni. Nie zgłaszają żadnych problemów w tej sprawie, nie chcą wprowadzać zmian. Uczelnia zapewnia niezbędne środki materialne na działalność w zakresie spraw studenckich, pozyskiwane w drodze projektowej, co jest dogodne dla studentów. Przedstawiciele Samorządu podkreślają, iż mają zapewnioną autonomię w zakresie swoich działań, a w razie potrzeby otrzymują wsparcie finansowe i merytoryczne ze strony władz Uczelni.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego - ocena: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

7.1) Procedura rekrutacji na studia I stopnia nie budzi zastrzeżeń. Biorąc pod uwagę zróżnicowanie kierunków kształcenia w obszarze nauk społecznych nie można potwierdzić, iż stosowana zasada przyjmowania na II stopień absolwentów studiów I stopnia związanych zdanym obszarem wiedzy bez procesu weryfikacji, czy uzupełniania niektórych kompetencji jest wystarczająca aby zapewnić, iż kandydaci posiadają niezbędną wiedzę i umiejętności pozwalające im osiągnąć wszystkie zakładane efekty kształcenia na studiach II stopnia na kierunku *finanse i rachunkowość*. Procedury rekrutacyjne są dla studentów przejrzyste oraz uwzględniają zasadę równych szans.

7.2) Nakład czasu pracy został szczegółowo przedstawiony w kartach przedmiotów. Uwzględniono wszystkie formy nakładu czasu pracy, a wymiar przewidzianych nakładów nie budzi zastrzeżeń. Nakład czasu pracy właściwie został przeliczony na punkty ECTS, a ich rozkład w stosunku do całego programu kształcenia i jego poszczególnych elementów jest właściwy. Stosowane w Uczelni rozwiązania w ramach systemu osiągnięć studentów pozwalają na odpowiednią standaryzację wymagań oraz zapewnienie przejrzystości i obiektywizmu formułowania ocen. W związku z powyższym można potwierdzić, iż system oceniania studentów jest zorientowany na proces uczenia się. System oceny osiągnięć studenckich jest przejrzysty, obiektywny i zorientowany na proces uczenia się.

7.3) Na wizytowanym kierunku studenci mają możliwość udziału w wymianie międzynarodowej, jednakże z uwagi na zobowiązania zawodowe i osobiste studenci nie są zainteresowani taką formą rozwoju.

7.4) System pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów. Studenci wskazują iż otwartość kadry dydaktycznej, władz Wydziału i Uczelni na ich możliwości i potrzeby jest najmocniejszą stroną studiów w Sopotkiej Szkole Wyższej.

Kryterium 8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

8.1)

W Sopockiej Szkole Wyższej w Sopocie system zapewnienia jakości kształcenia został ustalony i zatwierdzony Uchwałą nr 2 Senatu z dnia 10 września 2009 r. w sprawie wdrożenia Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, zawierający zbiór ujednoczonych zasad działań, przedsięwzięć organizacyjnych oraz procedur i instrukcji postępowania dotyczących kształcenia w ramach prowadzonych kierunków. Za wdrożenie i funkcjonowanie Systemu (w imieniu Rektora) odpowiedzialny jest Pełnomocnik Rektora ds. Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Uchwałą nr 2 Senatu z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie zasad funkcjonowania Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia określiła politykę oraz procedury zapewnienia jakości, wprowadzenie odpowiednich mechanizmów zapewniających jakość kształcenia, a także właściwą realizację procesu dydaktycznego oraz monitorowanie i analizę jakości kształcenia. Zarządzeniem nr 54/2009 z dnia 15 listopada 2009 r. Rektor powołała Pełnomocnika ds. Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, 4 osobową Komisję ds. Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz Koordynatora ds. Uczelnianej Księgi jakości Kształcenia. Zarządzeniem nr 62/2010 z dnia 30 czerwca 2010 r. Rektor powołała audytorów wewnętrznych, zaś Zarządzeniem nr 64/2011 z dnia 2 stycznia 2011 r. wprowadzono Księgę Jakości Kształcenia. W dniu 10 lutego 2012 r. Zarządzeniem nr 74/2012 zmieniono procedury Uczelnianej Księgi Jakości Kształcenia i dokonano zmiany w składzie Komisji ds. Zapewnienia jakości kształcenia, zaś w dniu 12 lutego 2012 r. Rektor Zarządzeniem nr 74/2/2012 dokonała kolejnych zmian w procedurach Księgi Jakości Kształcenia. Efektem prac Komisji jest uchwała nr 2 Senatu z dnia 6 marca 2013 r. w sprawie wprowadzeniem zmian w Księdze Jakości, której załącznik zawiera pełne brzmienie księgi – wydanie II, zawierający wykaz 20 procedur dotyczących jakości kształcenia, a ciągle doskonalenie systemu. Powoduje, że liczba realizowanych procedur uległa zmianie.

Na podstawie dokumentów przedstawionych w czasie wizytacji stwierdzono, iż na posiedzeniach Senatu oraz Rady Wydziału była omawiana problematyka związana z systemem jakości kształcenia.

Księga Jakości zawiera preambułę w formie „Polityki jakości kształcenia”, która jest następująca: Sopocka Szkoła Wyższa postawiła sobie za cel ciągle doskonalenie jakości kształcenia oraz osiągnięcie i utrzymanie wysokiej pozycji na rynku usług edukacyjnych. Służy temu System Zapewnienia Jakości Kształcenia gwarantujący:

- kształcenie studentów na najwyższym poziomie,
- podniesienie rangi pracy dydaktycznej,
- wprowadzenie mechanizmów gwarantujących wysoką jakość kształcenia,
- powiązanie programów nauczania z wymaganiami rynku pracy.

Do zakresu działania Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia należą procesy dotyczące przede wszystkim:

- zasobów ludzkich i materialnych Uczelni i Wydziału,
- organizacji procesu dydaktycznego,
- realizacji procesu kształcenia,
- funkcjonowania Uczelni w środowisku zewnętrznym: kandydaci na studia, pracodawcy, organizacje branżowe obszaru szkolnictwa wyższego.

Funkcjonowanie systemu polega na planowaniu, organizowaniu, realizowaniu, monitorowaniu i doskonaleniu procesów wchodzących w zakres jego działania. Wytyczne funkcjonowania określają procedury zdefiniowane w Księdze Jakości.

Wykaz procedur Księgi Jakości:

- 1) P-SSW-3-1 Odpowiedzialność za zapisy KJK
- 2) P-SSW-3-2 Nadzór nad dokumentami
- 3) P-SSW-4-1 BHP.
- 4) P-SSW-4-2 Wymagania, kwalifikacje i obowiązki kadry dydaktycznej
- 5) P-SSW-5-1 Udział w programie ERASMUS+
- 6) P-SSW-5-2a Doskonalenie programu kształcenia i programu studiów

- 7) P-SSW-5-2b Ewaluacja procesu kształcenia
- 8) P-SSW-5-3 Przedmioty do wyboru, projekty
- 9) P-SSW-5-4 Praktyki studenckie.
- 10) P-SSW-5-5 System ECTS
- 11) P-SSW-5-6 Dyplomowanie.
- 12) P-SSW-5-7 Koła naukowe.
- 13) P-SSW-5-8 Sprawy osobowe studentów i ewidencjonowanie osiągnięć studentów
- 14) P-SSW-5-9 Obsługa studentów przyjętych na pierwszy rok studiów. P-SSW-5-9
- 15) P-SSW-5-10 Rozpatrywanie spraw studenckich
- 16) P-SSW-5-12 Etyka w procesie dydaktyki
- 17) P-SSW-6-1 Rekrutacja.
- 18) P-SSW-7-1 Badanie ankietowanie interesariusze wewnętrznych i zewnętrznych
- 19) P-SSW-7-1a Okresowa ocena pracowników
- 20) P-SSW-7-2 Monitorowanie zasobów
- 21) P-SSW-7-2a Audyt wewnętrzny.
- 22) P-SSW-7-3 Działania doskonalące.

Każda z procedur zawiera wykaz załączników zawierających wzory dokumentów, raportów i sprawozdań, a także formularze działań pokontrolnych.

Ocena osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia dokonywana jest w trakcie trwania semestru i na zakończenie semestru, przez zastosowanie metod weryfikacji efektów kształcenia. Zastosowanie metod weryfikacji przypisanych danemu modułowi lub przedmiotowi, zgodnie z kartą przedmiotu, potwierdzają nauczyciele akademicki w formie pisemnego sprawozdania. Sprawozdanie to składane jest raz w semestrze na formularzu do tego przeznaczonym. Po zakończeniu semestru dziekan przeprowadza analizę osiągniętych efektów kształcenia na podstawie pisemnego sprawozdania nauczyciela akademickiego. Dodatkowo, Dziekan uwzględniając analizy rozkładu ocen końcowych z modułów/przedmiotów, analizy ankiet studenckich dotyczących dydaktyki opracowuje w formie pisemnej wnioski z analizy osiągniętych efektów kształcenia, które przedstawia na koniec roku akademickiego Radzie Wydziału i są one są podstawą doskonalenia programu studiów (sprawozdania takie zostały przedstawione do wglądu Zespołowi Oceniającemu).

Narzędziem służącym do zbierania opinii na temat celów i efektów i jakości kształcenia są badanie ankietowe. Badanie to odbywa się przez ocenę nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne. Dodatkowo, ankietowanie absolwentów dokonywane jest za pomocą „ankiety badania losów zawodowych absolwentów” Sopotkiej Szkoły Wyższej. Przeprowadzana będzie co trzy i pięć lat po ukończeniu przez nich studiów. Ankietyzacja prowadzona jest w formie pisemnej pocztą email. Ankiety przeznaczone dla pracodawców rozsyłane są do zakładów o których istnieje wiedza, że pracują w nich absolwenci i do tych, w których studenci odbywają praktyki studenckie. Ankietyzacja prowadzona jest w formie pisemnej na odpowiednich formularzach. Za opracowanie wyników ankiet odpowiada dziekan lub osoba przez niego upoważniona. Dziekan przedstawia sprawozdanie z przeprowadzonej ankietyzacji oraz wpływające z niej wnioski na posiedzeniu Rady Wydziału.

Dla każdego kierunku studiów Rada Wydziału powołuje komisję ds. planów i programów studiów. Komisja wybierana jest spośród nauczycieli tworzących minimum kadrowe dla danego kierunku studiów. Do zadań komisji należy:

- analiza merytorycznych treści prowadzonych zajęć i zapobieganie pojawiania się powtórzeń treści programowych pod innymi nazwami przedmiotów,
- analiza efektów kształcenia dla przedmiotu i ich przyporządkowania do efektów kształcenia dla kierunku studiów,
- analiza kierunkowych efektów kształcenia i stopnia ich pokrycia obszarowymi efektami kształcenia,
- analiza sposobów weryfikacji efektów kształcenia dla przedmiotu/modułu

- analiza przypisania punktów ECTS poszczególnym przedmiotom/modułom,
- opiniowanie treści nowych przedmiotów/modułów na danym kierunku studiów, w tym przedmiotów obieralnych,
- opiniowanie propozycji składanych przez interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, a dotyczących zmian w planie studiów,
- przedstawienie raz w roku radzie Wydziału propozycji zmian i doskonalenia programu studiów,
- przygotowanie raz w roku oceny realizacji efektów kształcenia dla programu kształcenia i przedłożenie jej dziekanowi.

Komisja programowa analizuje propozycje zmian składane przez interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych. Po uzgodnieniach z koordynatorami przedmiotów skorygowane programy przedmiotów i ewentualnie skorygowany program studiów zatwierdzone są przez Radę Wydziału. Jeżeli Rada Wydziału uznaje to za konieczne, występuje z wnioskiem do Senatu o stosowne zmianę w programie kształcenia.

Strona internetowa SSW oraz system Ilias są źródłami aktualnych informacji dotyczących oferty kształcenia oraz toku studiów. Na stronie internetowej oraz na platformie Ilias znajdują się informacje dotyczące między innymi programów studiów, planów studiów, sylabusów poszczególnych zajęć, rozkładów zajęć, oferty przedmiotów fakultatywnych. Na stronie zamieszczone są również wszystkie istotne wewnętrzne akty prawne związane z tokiem studiów. Ponadto odwiedzający stronę internetową mogą uzyskać aktualne informacje na temat władz, administracji, pracowników, działalności naukowej, współpracy międzynarodowej i biblioteki. W sposób ciągły zamieszczane są na niej także aktualne informacje i ogłoszenia.

W celu zapobiegania zjawiskom patologicznym związanym z procesem kształcenia podejmowane są następujące działania:

- wszystkie pisemne prace dyplomowe (licencjackie i magisterskie) podlegają sprawdzeniu systemem antyplagiatowym,
- przeprowadzane są hospitacje zajęć,
- przeprowadzana jest anonimowa ankietyzacja zajęć na której studenci, między innymi mogą wypowiedzieć co do możliwości występowania niepokojących zjawisk.

Przyjęte w Uczelni rozwiązania dotyczące jakości kształcenia, przyczyniają się do należytej weryfikacji osiągania założonych efektów kształcenia, ale krótki okres jego funkcjonowania nie pozwala ocenić wszystkich jego efektów.

8.2).

Program kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość został opracowany przez doświadczoną kadrę naukowo-dydaktyczną Wydziału Ekonomiczno-Społecznego podczas regularnie odbywających się zebrań dziekana Wydziału z nauczycielami akademickimi Wydziału. Wnioski z zebrań przekazywane są Komisji ds. Planów i Programów Studiów dla kierunku *finanse i rachunkowość*. Komisja po zapoznaniu się z propozycjami i uwagami nauczycieli akademickich rozpatruje możliwość ich wdrożenia. W procesie tym uwzględnia się także uwagi studentów i absolwentów. Propozycje dotyczą metod nauczania, treści programowych oraz relacji między programem kształcenia a zapotrzebowaniem rynku pracy na specjalistów z zakresu finansów i rachunkowości w określonej dziedzinie zawodowej.

Na realizację programu kształcenia mają również wpływ przedstawiciele praktyki gospodarczej. Podczas organizowanych w Uczelni spotkań z ich przedstawicielami (np. HK Finanse, Arla Food, Bayer Services, Pracodawcy Pomorza itp.). Podczas tych spotkań dyskutuje się na temat dostosowania planów i programów studiów do potrzeb gospodarki.

Komisja programowa stwarza zatem możliwość wpływu interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych na doskonalenie programów studiów.

Studenci zasiadają w organach kolegialnych ogólnouczelnianych oraz Wydziałowych. Z informacji uzyskanych w toku wizytacji wynika, iż w Senacie grupa studentów stanowi co

najmniej 20% całego składu co jest zgodne z art. 61 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Analogicznie grupa studentów zasiadających w Radzie Wydziału stanowi 20% całego składu co jest zgodne z art. 67 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Studenci zasiadający w organach kolegialnych zabierają głos w czasie obrad, a wyrażane przez nich opinie są zazwyczaj brane pod uwagę.

Przedstawiciele studentów współpracują ze środowiskiem akademickim w Trójmieście, zarówno na poziomie samorządności studenckiej jak i współpracy kół naukowych. Studenci znają działania Parlamentu Studentów RP, przedstawiciele Samorządu monitorują działalność na rzecz studentów i przedstawiciele samorządów, jednakże nie biorą czynnego udziału w wydarzeniach i pracach PSRP.

Studenci wizytowanego kierunku biorą udział w wewnętrznym systemie zapewniania jakości kształcenia. Mimo, iż nie posiadają formalnie swoich przedstawicieli w ogólnouczeniowych, Wydziałowych i kierunkowych zespołach ds. zapewniania jakości kształcenia są zapraszani na zebrania zespołów. Studenci biorący udział w pracach zespołów zabierają zdanie w sprawach dotyczących efektów kształcenia, harmonogramów zajęć, dyskutują nad wymiarem godzinowym i formą prowadzenia danych zajęć. Zazwyczaj zdanie studentów jest brane pod uwagę na równi z członkami pracującymi w ramach zespołów.

Z informacji zebranych w toku wizytacji wynika, iż reprezentanci samorządu nie opiniują w żadnej formie planów studiów zgodnie z art. 68 ust.1 pkt.2. Wskazane jest zatem by podjęto działania w tym zakresie, a opinia ta była formułowana na piśmie i dołączana do stosownej dokumentacji. Zapewni to przejrzystość i czytelność stosowanych przepisów.

Studenci kierunku raz w roku wyrażają swoją opinię na temat oceny poszczególnych przedmiotów, nauczycieli akademickich, pod względem przydatności przedmiotu, ciekawości i zrozumienia prezentowanego materiału oraz w zakresie kwestii organizacyjnych.

Ewaluacja prowadzona jest w formie procesu ankietyzacji z zachowaniem anonimowości respondentów. Mimo małej liczby studentów kierunku, a tym samym grup ćwiczeniowych studenci nie zgłaszają problemów z zachowaniem zasady anonimowości badania. Studenci odpowiadają na pytania w formie zamkniętej, istnieje także możliwość swobodnego formułowania wypowiedzi. Zbiorcze opracowania ankiet przez kilka lat były dostępne na stronie Uczelni, od roku nie są publikowane ze względu na brak zainteresowania ze strony studentów. Studenci obecni na spotkaniu mało wiedzą na temat tego procesu. Wskazali, iż ze względu na kameralność kierunku kwestie związane z oceną zajęć i pracowników omawiane są w czasie semestru w miarę potrzeb.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/ biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
Wiedza	+	+	+/-	+/-	+/-	+
umiejętności	+	+	+/-	+/-	+/-	+
kompetencje społeczne	+	+	+/-	+/-	+/-	+

+ - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

+/- - budzi zastrzeżenia- pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego - ocena: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

8.1) W Sopockiej Szkole Wyższej w Sopocie system zapewnienia jakości kształcenia został ustalony i zatwierdzony w 2009 r. Księga Jakości Kształcenia powstała w 2012 r., a ostatnie zmiany z 2013 r. (Wydanie II) zawiera 20 procedur dotyczących jakości kształcenia, które są ciągle udoskonalane. Zespół Wizytujący miał możliwość zapoznania się z wnioskami wynikającymi z funkcjonowania procedur jakości.

8.2) Komisja programowa stwarza zatem możliwość wpływu interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych na doskonalenie programów studiów. Studenci zasiadają w organach kolegialnych ogólnouczelnianych oraz Wydziałowych. Studenci kierunku raz w roku wyrażają swoją opinię na temat oceny poszczególnych przedmiotów, nauczycieli akademickich, a także w zakresie kwestii organizacyjnych.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		Wyróżniająco (6)	W pełni (5)	Znacząco (4)	Częściowo (3)	Niedostatecznie (2)
1	Koncepcja rozwoju kierunku		X			
2	Cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			
3	Program studiów		X			
4	Zasoby kadrowe		X			
5	Infrastruktura dydaktyczna		X			
6	Prowadzenie badań naukowych			X		
7	System wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			
8	Wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			

Podsumowanie:

- Strategia rozwoju jest podstawowym dokumentem planistycznym Wydziału określającym priorytety i cele rozwoju. Kierunki rozwoju Wydziału są komplementarne ze strategią Uczelni.
- Program kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość* został opracowany przez doświadczoną kadrę naukowo-dydaktyczną Wydziału. W procesie projektowania uwzględniono także uwagi studentów i absolwentów. Na realizację programu kształcenia mają również wpływ przedstawiciele praktyki gospodarczej.
- W odniesieniu do studiów I i II stopnia można stwierdzić, iż występuje zgodność kierunkowych i szczegółowych efektów z wymogami KRK. Uchybienia dotyczą braku

pokrycia niektórych, ważnych z punktu widzenia koncepcji kształcenia, obszarowych efektów kształcenia (pełne wskazania w tekście).

- W programie kształcenia studiów I i II stopnia zostały określone zarówno kierunkowe jak i szczegółowe/przedmiotowe efekty kształcenia. Zasadne byłoby dokonanie korekt kart przedmiotów pod kątem zapewnienia bezpośredniego powiązania kierunkowych i szczegółowych efektów kształcenia.
- Niezbędne jest opracowanie standardu pisanie prac magisterskich, z uwzględnieniem ogólnoakademickiego profilu kształcenia obowiązującego na studiach II stopnia oraz dopracowanie standardów pisanie prac licencjackich z jeszcze większym uwypukleniem praktycznego profilu kształcenia przyjętego na studiach I stopnia.
- Niezbędne jest zapewnienie przechowywania dokumentacji weryfikacji efektów kształcenia dla poszczególnych modułów kształcenia w kompletnej formie obejmującej wszystkie przewidziane formy weryfikacji.
- Niezbędne jest wskazanie na to jakie zajęcia przewidziane programem kształcenia posiadają charakter praktyczny zgodny z regulacjami prawnymi, i w związku z tym jaki jest ich realny wymiar w ramach punktacji ECTS.
- Niezbędne jest doprecyzowanie zasad zwalniania z obowiązku odbywania praktyk zawodowych, tak aby zagwarantować osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia, także w stosunku do studentów zwalnianych z odbywania praktyki zawodowej, dotyczy to zarówno studiów I jak i II stopnia. Organizacji procesu kształcenia nie budzi zastrzeżeń z wyjątkiem potrzeby ograniczenia liczebności niektórych grup ćwiczeniowych.
- Polityka kadrowa umiarkowanie sprzyja rozwojowi kadr, a niektóre jej elementy nie są wystarczająco znane pracownikom.
- Badania naukowe są oparte na aktywności nielicznej kadry, z wyraźnym niedostatkim udziału młodej kadry osób.
- Stosowana zasada przyjmowania na II stopień absolwentów studiów I stopnia związanych zdanym obszarem wiedzy bez procesu weryfikacji, czy uzupełniania niektórych kompetencji nie jest wystarczająca aby zapewnić, iż kandydaci posiadają niezbędną wiedzę i umiejętności pozwalające im osiągnąć wszystkie zakładane efekty kształcenia na studiach II stopnia na kierunku *finanse i rachunkowość*.
- System pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów. Studenci wskazują iż otwartość kadry dydaktycznej, władz Wydziału i Uczelni na ich możliwości i potrzeby jest najmocniejszą stroną studiów w Sopockiej Szkole Wyższej.
- Księga Jakości Kształcenia zawiera 20 procedur dotyczących jakości kształcenia, które są ciągle udoskonalane. Zespół Wizytujący miał możliwość zapoznania się z wnioskami wynikającymi z funkcjonowania procedur jakości.
- Komisja programowa stwarza możliwość udziału interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w doskonaleniu programów studiów. Studenci zasiadają w organach kolegialnych ogólnouczeniowych oraz Wydziałowych. Studenci kierunku raz w roku wyrażają swoją opinię na temat oceny poszczególnych przedmiotów, nauczycieli akademickich, a także w zakresie kwestii organizacyjnych.